

pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, a Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și a Protocolului împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000

Publicată în: Monitorul Oficial Nr. 813 din 8 noiembrie 2002

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. - (1) Se ratifică:

a) Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15 noiembrie 2000;

b) Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat la New York la 15 noiembrie 2000;

c) Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat la New York la 15 noiembrie 2000.

(2) Cu ocazia depunerii instrumentelor de ratificare se vor formula următoarele declarații:

a) În baza art. 16 paragraful 5 lit. a) din convenție:

România consideră prezenta convenție ca bază legală în materie de extrădare cu alte state părți;

b) În baza art. 18 paragraful 13 din convenție:

Autoritățile centrale desemnate să primească cererile de asistență judiciară sunt:

- Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, pentru cererile de asistență judiciară formulate în faza de urmărire penală;

- Ministerul Justiției, pentru cererile de asistență judiciară formulate în faza de judecată sau de executare a pedepsei, precum și pentru cererile de extrădare;

c) În baza art. 18 paragraful 14 din convenție:

Cererile de asistență judiciară și documentele anexate adresate autorităților române vor fi însoțite de traduceri în limba română sau în limba franceză ori engleză;

d) În baza art. 8 paragraful 6 din Protocolul adițional împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare:

Autoritatea centrală desemnată să primească cererile de asistență cu obiectul prevăzut în art. 8 paragraful 6 din Protocolul adițional împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare este Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 9 septembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI

DEPUTAȚILOR VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 30 septembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU

CONVENȚIA NAȚIUNILOR UNITE
împotriva criminalității transnaționale organizate*)

*) Traducere.

Art. 1 - Obiect

Obiectul prezentei convenții este promovarea cooperării în scopul prevenirii și combaterii mai eficiente a criminalității transnaționale organizate.

Art. 2 - Terminologie

În sensul prezentei convenții:

a) expresia **grup infracțional organizat** desemnează un grup structurat alcătuit din trei sau mai multe persoane, care există de o anumită perioadă și acționează în înțelegere, în scopul săvârșirii uneia ori mai multor infracțiuni grave sau infracțiuni prevăzute de prezenta convenție, pentru a obține, direct ori indirect, un avantaj financiar sau un alt avantaj material;

b) expresia **infracțiune gravă** înseamnă un act care constituie o infracțiune pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate al cărei maximum nu trebuie să fie mai mic de 4 ani sau de o pedeapsă mai grea;

c) expresia **grup structurat** desemnează un grup care nu s-a constituit la întâmplare pentru a comite neapărat o infracțiune și care nu deține neapărat un anumit rol de continuitate sau de structură elaborată pentru membrii săi;

d) termenul **bunuri** înseamnă orice fel de bunuri, corporale sau incorporeale, mobile ori imobile, tangibile sau intangibile, precum și actele juridice ori documentele care atestă proprietatea asupra acestor bunuri sau alte drepturi referitoare la ele;

e) expresia **produs al crimei** se referă la orice bun care provine direct sau indirect din săvârșirea unei infracțiuni ori care este obținut direct sau indirect prin săvârșirea ei;

f) termenii **blocare sau sechestru** se referă la interdicția temporară a transferului, conversiei, dispoziției ori circulației de bunuri sau la faptul de a fi asumat temporar paza ori controlul de bunuri pe baza deciziei unei instanțe sau a unei alte autorități competente;

g) termenul **confiscare** înseamnă deposedarea permanentă de bunuri, pe baza deciziei unei instanțe sau a unei alte autorități competente;

h) expresia **infracțiune principală** înseamnă orice infracțiune în urma căreia rezultă un produs susceptibil de a deveni obiectul unei infracțiuni prevăzute de art. 6 al prezentei convenții;

i) expresia **livrare supravegheată** se referă la metoda care constă în permiterea trecerii pe teritoriul unuia sau mai multor state a unor expedieri ilicite ori suspecte de a fi ilicite, cu știrea și sub controlul autorităților competente ale acestor state, în vederea anchetării unei infracțiuni și identificării persoanelor implicate în săvârșirea ei;

j) expresia **organizație regională de integrare economică** se referă la orice organizație constituită de state suverane dintr-o regiune dată, căreia statele membre i-au transferat competențe în ceea ce privește problemele reglementate de prezenta convenție și care a fost împuternicită în forma cuvenită, conform procedurilor sale interne, pentru a semna, ratifica, accepta, aproba convenția menționată sau a adera la aceasta; referirile la statele părți din prezenta convenție sunt aplicabile acestor organizații în limita competenței lor.

Art. 3 - Sfera de aplicare

1. Prezenta convenție se aplică, în afară de o dispoziție contrară, anchetelor și urmărilor privind:

a) infracțiunile prevăzute la art. 5, 6, 8 și 23 din prezenta convenție; și

b) infracțiunile grave, cum sunt cele prevăzute la art. 2 din prezenta convenție, în cazul în care aceste infracțiuni sunt de natură transnațională, implicând un grup infracțional organizat.

2. În scopurile paragrafului 1 al prezentului articol, o infracțiune este de natură transnațională dacă:

a) este săvârșită în mai mult de un stat;

b) este săvârșită într-un stat, dar o parte substanțială a pregătirii, planificării, conducerii sale sau a controlului său are loc într-un alt stat;

c) este săvârșită într-un stat, dar implică un grup infracțional organizat care desfășoară activități infracționale în mai mult de un stat; sau

d) este săvârșită într-un stat, dar are efecte substanțiale într-un alt stat.

Art. 4 - Protecția suveranității

1. Statele părți își execută obligațiile în baza prezentei convenții, într-un mod compatibil cu principiile egalității suverane și al integrității teritoriale a statelor și cu cel al neintervenției în afacerile interne ale altor state.

2. Nici o dispoziție a prezentei convenții nu abilitază un stat parte să exercite pe teritoriul unui alt stat o competență și funcțiuni care sunt rezervate exclusiv autorităților acestui stat de către dreptul său intern.

Art. 5 - Incriminarea participării la un grup infracțional organizat

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative și alte măsuri necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, dacă a fost săvârșită cu intenție:

a) unuia sau altuia dintre actele următoare sau ambelor, ca infracțiuni distincte de cele care implică o tentativă de activitate infracțională ori consumarea acesteia:

(i) faptei de a se înțelege cu una sau mai multe persoane în vederea săvârșirii unei infracțiuni grave cu un scop legat direct ori indirect de obținerea unui avantaj financiar sau a altui avantaj material și, când dreptul intern o cere, implicând un act săvârșit de unul dintre participanți în baza acestei înțelegeri ori implicând un grup infracțional organizat;

(ii) participării active a unei persoane care are cunoștință fie de scopul și de activitatea infracțională generală a unui grup infracțional organizat, fie de intenția sa de a săvârși infracțiunile în cauză:

- activităților infracționale ale grupului infracțional organizat;

- altor activități ale grupului infracțional organizat, când această persoană știe că participarea sa va contribui la realizarea scopului infracțional sus-menționat;

b) faptei de a organiza, a conduce, a facilita, a încuraja sau a favoriza prin ajutor ori sfaturi săvârșirea unei infracțiuni grave implicând un grup infracțional organizat.

2. Cunoașterea, intenția, scopul, motivarea sau înțelegerea prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol pot fi deduse din circumstanțele de fapt obiective.

3. Statele părți al căror drept intern subordonează stabilirea infracțiunilor prevăzute la lit. a) (i) a paragrafului 1 al prezentului articol implicării unui grup infracțional organizat veghează ca dreptul lor intern să prevadă toate infracțiunile grave implicând grupuri infracționale organizate. Aceste state părți, precum și statele părți al căror drept intern subordonează stabilirea infracțiunilor prevăzute la lit. a) (i) a paragrafului 1 al prezentului articol săvârșirii unui act în baza înțelegerii aduc această informație la cunoștința secretarului general al Organizației Națiunilor Unite în momentul în care ele semnează prezenta convenție sau depun instrumentele lor de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

Art. 6 - Incriminarea spălării produsului infracțiunii

1. Fiecare stat parte adoptă, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile legislative și alte măsuri necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, când actul a fost săvârșit cu intenție:

a) (i) schimbării sau transferului de bunuri despre care cel care le desfășoară știe că sunt produsul infracțiunii, în scopul de a ascunde ori de a deghiza originea ilicită a bunurilor respective sau de a ajuta orice persoană care este implicată în săvârșirea infracțiunii principale să se sustragă consecințelor juridice ale actelor sale;

(ii) disimulării sau deghizării naturii veritabile, a originii, a amplasării, a dispunerii, a schimbării ori a proprietății de bunuri sau a altor drepturi referitoare la acestea al căror autor știe că sunt produsul infracțiunii;

b) și, sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic:

(i) achiziției, deținerii sau utilizării de bunuri despre care cel care le achiziționează, le deține ori le utilizează știe, în momentul în care le primește, că sunt produsul infracțiunii;

(ii) participării la una dintre infracțiunile prevăzute conform prezentului articol sau la orice altă asociere, înțelegere, tentativă ori complicitate prin furnizarea de asistență, ajutor sau sfaturi în vederea săvârșirii ei.

2. În scopurile aplicării paragrafului 1 al prezentului articol:

a) fiecare stat parte se străduiește să aplice paragraful 1 al prezentului articol celei mai largi sfere de infracțiuni principale;

b) fiecare stat parte include în infracțiunile principale toate infracțiunile grave, cum sunt cele prevăzute la art. 2 al prezentei convenții și infracțiunile prevăzute la art. 5, 8 și 23. Fiind vorba de statele părți a căror legislație conține o listă de infracțiuni principale specifice, ele includ în această listă minimum o categorie completă de infracțiuni legate de grupurile infracționale organizate;

c) în scopurile lit. b), infracțiunile principale includ infracțiunile săvârșite în interiorul și în exteriorul teritoriului ce ține de competența statului parte în cauză. Totuși, o infracțiune săvârșită în exteriorul teritoriului ce ține de competența unui stat parte nu constituie o infracțiune principală decât atunci când actul corespondent este o infracțiune în baza dreptului intern al statului în care el a fost săvârșit și ar constitui o infracțiune în baza dreptului intern al statului parte care aplică prezentul articol, dacă el a fost săvârșit pe teritoriul său;

d) fiecare stat parte remite secretarului general al Organizației Națiunilor Unite o copie a legilor sale care dau efect prezentului articol, precum și o copie a oricărei modificări ulterioare aduse acestor legi sau o descriere a acestor legi și a modificărilor ulterioare;

e) în cazul în care principiile fundamentale ale dreptului intern al unui stat parte o cer, se poate dispune ca infracțiunile enumerate la paragraful 1 al prezentului articol să nu se aplice persoanelor care au săvârșit infracțiunea principală;

f) cunoașterea, intenția sau motivarea, ca elemente constitutive ale unei infracțiuni prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol, pot fi deduse din circumstanțele de fapte obiective.

Art. 7 - Măsuri de luptă împotriva spălării banilor

1. Fiecare stat parte:

a) instituie un regim intern complet de reglementare și de control al băncilor și instituțiilor financiare nebancare, precum și, în caz de nevoie, al altor organisme supuse în mod deosebit riscului spălării banilor, în limitele competenței sale, în scopul prevenirii și descoperirii tuturor formelor de spălare a banilor, regim care pune accentul pe exigențele în materie de identificare a clienților, de înregistrare a operațiunilor și de declarare a operațiunilor suspecte;

b) se asigură, fără a se aduce atingere dispozițiilor art. 18 și 27 ale prezentei convenții, că autoritățile administrative, de reglementare, de descoperire și de reprimare și altele, însărcinate cu lupta împotriva spălării banilor (inclusiv, când dreptul său intern prevede, autoritățile judiciare), sunt în măsură să coopereze și să schimbe informații la nivel național și internațional, în condițiile definite de dreptul său intern și, în acest scop, are în vedere crearea unui serviciu de informație financiară care va îndeplini rolul de centru național de colectare, analiză și difuzare a informațiilor privind eventuale operațiuni de spălare a banilor.

2. Statele părți au în vedere îndeplinirea unor măsuri realizabile de descoperire și de supraveghere a circulației transfrontaliere de numerar și de titluri negociabile corespunzătoare, sub rezerva garanțiilor permițând asigurarea unei folosiri corecte a informațiilor și fără să se împiedice în nici un fel circulația capitalurilor licite. Se poate îndeosebi institui obligația pentru particulari și întreprinderi de a semnala transferurile transfrontaliere ale unor cantități importante de monedă și titluri negociabile corespunzătoare.

3. În cazul când se instituie un regim intern de reglementare și de control conform prevederilor prezentului articol și fără a se aduce atingere oricărui alt articol al prezentei convenții, statele părți sunt invitate să ia ca linii directoare inițiativele pertinente luate de organizațiile regionale, interregionale și multilaterale pentru lupta împotriva spălării banilor.

4. Statele părți se străduiesc să dezvolte și să promoveze cooperarea mondială, regională, subregională și bilaterală între autoritățile judiciare, serviciile de descoperire și de represiune și autoritățile de reglementare financiară, în vederea luptei împotriva spălării banilor.

Art. 8 - Incriminarea corupției

1. Fiecare stat parte adoptă măsuri legislative și alte măsuri necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul când actele au fost săvârșite cu intenție:

a) faptei de a promite, a oferi sau a acorda unui agent public, direct ori indirect, un avantaj necuvenit, pentru el însuși sau pentru o altă persoană ori entitate, cu scopul de a îndeplini sau de a se abține să îndeplinească un act în exercitarea funcțiilor sale oficiale;

b) faptei unui agent public de a solicita sau de a accepta, direct ori indirect, un avantaj necuvenit, pentru el însuși sau pentru o altă persoană ori entitate, cu scopul de a îndeplini sau de a se abține să îndeplinească un act în exercitarea funcțiilor sale oficiale.

2. Fiecare stat parte ia în considerare adoptarea de măsuri legislative și alte măsuri necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune faptei prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol care implică un agent public străin sau un funcționar internațional. De asemenea, fiecare stat parte are în vedere să atribuie caracterul de infracțiune altor forme de corupție.

3. Fiecare stat parte adoptă, de asemenea, măsurile necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune faptei de a se face complice la o infracțiune prevăzută de prezentul articol.

4. În scopurile paragrafului 1 al prezentului articol și al art. 9, termenul *agent public* înseamnă un agent public sau o persoană care asigură un serviciu public, așa cum acest termen este definit în dreptul intern și aplicat în dreptul penal al statului parte în care persoana în cauză exercită această funcție.

Art. 9 - Măsuri împotriva corupției

1. În afara măsurilor menționate la art. 8 al prezentei convenții, fiecare stat parte, după cum este necesar și în conformitate cu sistemul său juridic, adoptă măsuri eficiente de ordin legislativ, administrativ sau altele pentru a promova integritatea și a preveni, a descoperi și a pedepsi corupția agenților publici.

2. Fiecare stat parte ia măsuri pentru a se asigura că autoritățile sale acționează în mod eficient în materie de prevenire, descoperire și reprimare a corupției agenților publici, inclusiv acordându-le o independență suficientă pentru a împiedica orice influență nepotrivită asupra acțiunilor lor.

Art. 10 - Responsabilitatea persoanelor juridice

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile necesare, conform principiilor sale juridice, pentru stabilirea răspunderii persoanelor juridice care participă la infracțiuni grave implicând un grup infracțional organizat și care săvârșesc infracțiunile prevăzute de art. 5, 6, 8 și 23 ale prezentei convenții.

2. Sub rezerva principiilor juridice ale statului parte, răspunderea persoanelor juridice poate fi penală, civilă sau administrativă.

3. Această responsabilitate nu exclude răspunderea penală a persoanelor fizice care au comis infracțiunile.

4. Fiecare stat parte veghează îndeosebi ca persoanele juridice care răspund conform prezentului articol să facă obiectul unor sancțiuni eficiente, proporționale și de descurajare de natură penală sau nepenală, inclusiv sancțiuni bănești.

Art. 11 - Urmăriri judiciare, judecată și sancțiuni

1. Fiecare stat parte face ca săvârșirea unei infracțiuni prevăzute la art. 5, 6, 8 și 23 ale prezentei convenții să fie pasibilă de sancțiuni care țin seama de gravitatea acestei infracțiuni.

2. Fiecare stat parte se străduiește să facă în așa fel încât orice putere judiciară discreționară conferită de dreptul său intern și aferentă urmărilor judiciare pornite împotriva indivizilor pentru infracțiunile prevăzute de prezenta convenție să fie exercitată în scopul optimizării eficacității măsurilor de descoperire și de reprimare a acestor infracțiuni, ținând seama în modul convenit de necesitatea de a exercita un efect de descurajare în ceea ce privește săvârșirea lor.

3. Referitor la infracțiunile prevăzute de art. 5, 6, 8 și 23 ale prezentei convenții, fiecare stat parte ia măsurile corespunzătoare conform dreptului său intern și ținând seama în modul convenit de dreptul la apărare, pentru a face în așa fel încât condițiile cărora le sunt subordonate deciziile de punere în libertate în așteptarea judecării sau a procedurii de apel să țină seama de necesitatea de a se asigura prezența apărătorului în timpul procedurii penale ulterioare.

4. Fiecare stat parte se asigură că instanțele judecătorești sau alte autorități competente țin seama de gravitatea infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție atunci când examinează eventualitatea unei liberări anticipate sau condiționate de persoane recunoscute ca vinovate pentru aceste infracțiuni.

5. Dacă este cazul, fiecare stat parte stabilește, în cadrul dreptului său intern, o perioadă de prescripție prelungită în cursul căreia pot fi pornite urmăriri pentru una dintre infracțiunile prevăzute de prezenta convenție, această perioadă fiind mai lungă atunci când autorul prezumat al infracțiunii s-a sustras justiției.

6. Nici o dispoziție a prezentei convenții nu aduce atingere principiului conform căruia definirea infracțiunilor stabilite conform acesteia și a mijloacelor juridice de apărare aplicabile, precum și alte principii juridice care guvernează legalitatea incriminărilor țin exclusiv de dreptul intern al unui stat parte și potrivit căruia infracțiunile respective sunt urmărite și pedepsite conform dreptului acestui stat parte.

Art. 12 - Confiscare și sechestr

1. Statele părți adoptă, în măsura posibilităților, în cadrul sistemelor lor juridice naționale, măsurile necesare pentru a permite confiscarea:

a) produsului infracțiunii provenit din infracțiunile prevăzute de prezenta convenție sau a bunurilor a căror valoare corespunde celei a produsului;

b) bunurilor, materialelor și a altor instrumente folosite sau destinate să fie folosite pentru infracțiunile prevăzute de prezenta convenție.

2. Statele părți adoptă măsurile necesare pentru a permite identificarea, localizarea, blocarea sau sechestrarea a tot ce este menționat la paragraful 1 al prezentului articol, în scopul eventualei confiscări.

3. Dacă produsul infracțiunii a fost transformat sau convertit, în parte sau în totalitate, în alte bunuri, acestea din urmă pot face obiectul măsurilor prevăzute în prezentul articol în locul și în schimbul acestui produs.

4. Dacă produsul infracțiunii a fost amestecat cu bunuri achiziționate în mod legal, aceste bunuri, fără prejudicierea competențelor de blocare sau de sechestrare, pot fi confiscate până la concurența valorii estimate a produsului cu care a fost amestecat.

5. Veniturile sau alte avantaje obținute din produsul infracțiunii, bunuri în care produsul a fost transformat sau convertit ori bunuri cu care a fost amestecat pot, de asemenea, face obiectul măsurilor prevăzute în prezentul articol, în același mod și în aceeași măsură ca produsul infracțiunii.

6. În scopurile prezentului articol și al art. 13, fiecare stat parte împuternicește instanțele judecătorești sau alte autorități competente să ordone prezentarea ori sechestrarea de documente bancare, financiare sau comerciale.

Statele părți nu pot invoca secretul bancar pentru a refuza să dea efect dispozițiilor prezentului paragraf.

7. Statele părți pot avea în vedere să ceară ca autorul unei infracțiuni să stabilească originea licită a produsului prezumat al infracțiunii sau a altor bunuri care pot face obiectul unei confiscări, în măsura în care această exigență este conformă principiilor dreptului lor intern și naturii procedurii judiciare și a altor proceduri.

8. Interpretarea dispozițiilor prezentului articol nu trebuie în nici un caz să aducă atingere drepturilor terților de bună-credință.

9. Nici o dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere principiului conform căruia măsurile care sunt prevăzute în acesta sunt definite și executate conform dreptului intern al fiecărui stat parte și potrivit dispozițiilor acestui drept.

Art. 13 - Cooperarea internațională în scopul confiscării

1. În măsura posibilităților, în cadrul sistemului său juridic național, un stat parte care a primit de la un alt stat parte, având competența de a investiga o infracțiune prevăzută de prezenta convenție, o cerere de confiscare a produsului infracțiunii, bunurilor, materialelor sau a altor instrumente prevăzute la paragraful 1 al art. 12 al prezentei convenții, care sunt situate pe teritoriul său:

a) transmite cererea autorităților competente în vederea pronunțării unei decizii de confiscare și, în cazul în care aceasta intervine, să fie executată; sau

b) transmite autorităților sale competente, cu scopul de a fi executată în limitele cererii, decizia de confiscare dată de un tribunal situat pe teritoriul statului parte solicitant, conform paragrafului 1 al art. 12 al prezentei convenții, în ceea ce privește produsul infracțiunii, bunurile, materialele și alte instrumente prevăzute la paragraful 1 al art. 12, situate pe teritoriul statului parte solicitat.

2. În cazul când o cerere este făcută de un alt stat parte care are competență de a investiga o infracțiune prevăzută de prezenta convenție, statul parte solicitat ia măsuri pentru a identifica, a localiza și a bloca sau a sechestra produsul infracțiunii, bunurile, materialele sau alte instrumente prevăzute la paragraful 1 al art. 12 al prezentei convenții, în vederea unei eventuale confiscări, fie ordonată de statul parte solicitant, fie ca urmare a unei cereri formulate în baza paragrafului 1 al prezentului articol de către statul parte solicitat.

3. Dispozițiile art. 18 al prezentei convenții se aplică *mutatis mutandis* prezentului articol. În afara informațiilor prevăzute la paragraful 15 al art. 18, cererile făcute conform prezentului articol conțin:

a) în cazul când cererea se referă la lit. a) a paragrafului 1 al prezentului articol, o descriere a bunurilor care urmează să fie confiscate și o expunere a faptelor pe care se bazează statul parte solicitant, care să îi permită statului parte solicitat să pronunțe o decizie de confiscare în cadrul dreptului său intern;

b) în cazul când cererea se referă la lit. b) a paragrafului 1 al prezentului articol, o copie certificată a deciziei de confiscare date de statul parte solicitant, pe care se bazează cererea, o expunere a faptelor și informațiilor, indicând limitele în care se cere executarea deciziei;

c) în cazul când cererea se referă la paragraful 2 al prezentului articol, o expunere a faptelor pe care se bazează statul parte solicitant și o descriere a măsurilor solicitate.

4. Deciziile sau măsurile prevăzute la paragrafele 1 și 2 ale prezentului articol sunt luate de statul parte solicitat, conform dreptului său intern și conform dispozițiilor acestui drept și potrivit regulilor sale de procedură sau ale oricărui tratat, acord sau aranjament bilateral sau multilateral care îl leagă de statul parte solicitant.

5. Fiecare stat parte remite secretarului general al Organizației Națiunilor Unite o copie a legilor și regulamentelor sale care dau efect prezentului articol, precum și o copie a oricărei modificări ulterioare aduse acestor legi și regulamente sau o descriere a acestor legi, regulamente și modificări ulterioare.

6. Dacă un stat parte decide să subordoneze adoptarea măsurilor prevăzute la paragrafele 1 și 2 ale prezentului articol existenței unui tratat în materie, el consideră prezenta convenție ca bază convențională necesară și suficientă.

7. Un stat parte poate refuza să dea curs unei cereri de cooperare în baza prezentului articol în situația în care infracțiunea la care se referă nu este o infracțiune prevăzută de prezenta convenție.

8. Interpretarea dispozițiilor prezentului articol nu trebuie în nici un caz să aducă atingere drepturilor terților de bună-credință.

9. Statele părți au în vedere să încheie tratate, acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale cu scopul de a întări eficacitatea cooperării internaționale instaurate în scopurile prezentului articol.

Art. 14 - Dispunerea de produsul infracțiunii sau de bunurile confiscate

1. Un stat parte care confiscă produsul infracțiunii sau bunuri în aplicarea art. 12 sau a paragrafului 1 al art. 13 al prezentei convenții dispune de acestea conform dreptului său intern și procedurilor sale administrative.

2. În cazul când statele părți acționează la cererea unui alt stat parte în aplicarea art. 13 al prezentei convenții, ele trebuie, în măsura în care dreptul lor intern le permite și dacă li s-a adresat o cerere, să aibă în vedere cu titlu prioritar restituirea produsului infracțiunii sau a bunurilor confiscate statului parte solicitant, cu scopul ca acesta din urmă să poată indemniza victimele infracțiunii ori să restituie acest produs al infracțiunii sau aceste bunuri proprietarilor lor legitimi.

3. În cazul când un stat parte acționează la cererea unui alt stat parte în aplicarea art. 12 și 13 ale prezentei convenții, el poate avea în vedere în mod special să încheie acorduri sau aranjamente care să prevadă:

a) să depună valoarea acestui produs sau a acestor bunuri ori fondurile provenind din vânzarea lor sau o parte a acestora în contul stabilit în aplicarea lit. c) a paragrafului 2 al art. 30 al prezentei convenții și la organisme interguvernamentale specializate în lupta împotriva criminalității organizate;

b) să împartă cu alte state părți, sistematic ori de la caz la caz, acest produs sau aceste bunuri ori fondurile provenind din vânzarea lor, conform dreptului său intern sau procedurilor sale administrative.

Art. 15 - Competența

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile necesare pentru a-și stabili competența în ceea ce privește infracțiunile prevăzute de art. 5, 6, 8 și 23 ale prezentei convenții în cazurile următoare:

a) când infracțiunea este săvârșită pe teritoriul său; sau

b) când infracțiunea este săvârșită la bordul unei nave care poartă pavilionul său sau la bordul unei aeronave înmatriculate conform dreptului său intern în momentul în care infracțiunea respectivă a fost săvârșită.

2. Sub rezerva art. 4 al prezentei convenții, un stat parte poate, de asemenea, să își stabilească competența în ceea ce privește una dintre aceste infracțiuni în cazurile următoare:

a) când infracțiunea este săvârșită împotriva unuia dintre naționali săi;

b) când infracțiunea este săvârșită de unul dintre naționali săi sau de o persoană apatridă care își are reședința pe teritoriul său; sau

c) în cazul în care infracțiunea este:

(i) una dintre cele stabilite conform paragrafului 1 al art. 5 al prezentei convenții și este săvârșită în afara teritoriului său, în vederea săvârșirii pe teritoriul său a unei infracțiuni mai grave;

(ii) una dintre cele stabilite conform lit. b) (ii) a paragrafului 1 al art. 6 al prezentei convenții și este săvârșită în afara teritoriului său, în vederea săvârșirii pe teritoriul său a unei infracțiuni prevăzute la lit. a) (i) sau (ii) sau b) (i) ale paragrafului 1 al art. 6 al prezentei convenții.

3. În scopurile paragrafului 10 al art. 16 al prezentei convenții, fiecare stat parte adoptă măsurile necesare pentru a-și stabili competența în ceea ce privește infracțiunile prevăzute de prezenta convenție când autorul prezumat se află pe teritoriul său și nu este extrădat pentru singurul motiv că este naționalul său.

4. Fiecare stat parte poate, de asemenea, să adopte măsurile necesare pentru a stabili competența sa în ceea ce privește infracțiunile prevăzute de prezenta convenție când autorul prezumat se află pe teritoriul său și pe care nu îl extrădează.

5. Dacă un stat parte care își exercită competența în baza paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol a fost avizat ori a aflat în orice alt mod că unul sau mai multe alte state părți instrumentează o anchetă ori au pornit urmăriri sau o procedură judiciară privind același act, autoritățile competente ale acestor state părți se consultă, pentru a-și coordona acțiunile.

6. Fără a aduce atingere normelor de drept internațional general, prezenta convenție nu exclude exercitarea oricărei competențe penale stabilite de un stat parte conform dreptului său intern.

Art. 16 - Extrădarea

1. Prezentul articol se aplică infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție sau în cazurile în care un grup infracțional organizat este implicat într-o infracțiune prevăzută la lit. a) sau b) a paragrafului 1 al art.

3, iar persoana care face obiectul cererii de extrădare se află în statul parte solicitat, cu condiția ca infracțiunea pentru care se solicită extrădarea să fie pedepsită de dreptul intern al statului parte solicitant și al statului parte solicitat.

2. Dacă cererea de extrădare se referă la mai multe infracțiuni grave distincte, din care unele nu sunt prevăzute de prezentul articol, statul parte solicitat poate aplica de asemenea acest articol acestor ultime infracțiuni.

3. Fiecare dintre infracțiunile cărora li se aplică prezentul articol este de plin drept inclusă în orice tratat de extrădare în vigoare între statele părți ca infracțiune al cărei autor poate fi extrădat. Statele părți se angajează să includă aceste infracțiuni ca infracțiuni al căror autor poate fi extrădat conform oricărui tratat de extrădare pe care îl vor încheia între ele.

4. Dacă un stat parte care subordonează extrădarea existenței unui tratat primește o cerere de extrădare de la un stat parte cu care el nu a încheiat un astfel de tratat, el poate considera prezenta convenție ca bază legală a extrădării pentru infracțiunile cărora li se aplică prezentul articol.

5. Statele părți care subordonează extrădarea existenței unui tratat:

a) în momentul depunerii instrumentelor lor de ratificare, acceptare, aprobare sau de aderare la prezenta convenție comunică secretarului general al Organizației Națiunilor Unite dacă ele consideră prezenta convenție ca bază legală pentru a coopera în materie de extrădare cu alte state părți; și

b) dacă ele nu consideră prezenta convenție ca bază legală pentru a coopera în materie de extrădare, se obligă, dacă este cazul, să încheie tratate de extrădare cu alte state părți în scopul aplicării prezentului articol.

6. Statele părți care nu subordonează extrădarea existenței unui tratat recunosc între ele infracțiunilor cărora li se aplică prezentul articol caracterul de infracțiune al cărei autor poate fi extrădat.

7. Extrădarea este subordonată condițiilor prevăzute de dreptul intern al statului parte solicitat sau de tratatele de extrădare aplicabile, inclusiv, îndeosebi, condițiilor privind pedeapsa minimă prevăzută pentru a extrăda și motivelor pentru care statul parte poate refuza extrădarea.

8. Statele părți se străduiesc, sub rezerva dreptului lor intern, să accelereze procedurile de extrădare și să simplifice exigențele în materie de probe în ceea ce privește infracțiunile cărora li se aplică prezentul articol.

9. Sub rezerva dispozițiilor din dreptul său intern și a tratatelor de extrădare pe care le-a încheiat, statul parte solicitat poate, la cererea statului parte solicitant și dacă consideră că există circumstanțe justificative și urgență, să pună în stare de deținere o persoană aflată pe teritoriul său, a cărei extrădare este cerută, sau să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura prezența sa cu ocazia procedurii de extrădare.

10. Un stat parte pe teritoriul căruia se află autorul prezumtiv al infracțiunii, dacă nu extrădează această persoană pentru infracțiunea căreia i se aplică prezentul articol pentru singurul motiv că este unul dintre naționali săi, este ținut, la cererea statului parte care solicită extrădarea, de a supune cauza fără întârziere excesivă autorităților sale competente în scopul urmăririi. Autoritățile respective decid și conduc urmărirea în același mod ca și pentru orice altă infracțiune gravă, în baza dreptului intern al acestui stat parte. Statele părți interesate cooperează între ele, în special în materie de procedură și probe, cu scopul de a asigura eficiența urmăririlor.

11. Când un stat parte, în baza dreptului său intern, nu este autorizat să extrădeze sau să predea într-o altă formă pe unul dintre naționali săi decât dacă este apoi trimis în acest stat parte pentru a executa pedeapsa pronunțată la terminarea procesului sau a procedurii care se află la originea cererii de extrădare sau de predare și când acest stat parte și statul parte solicitant se înțeleg asupra acestei opțiuni și a altor condiții pe care le pot considera corespunzătoare, această extrădare sau predare condiționată este suficientă în scopurile executării obligației menționate la paragraful 10 al prezentului articol.

12. Dacă extrădarea, cerută în scopul executării unei pedepse, este refuzată deoarece persoana care face obiectul acestei cereri este un național al statului parte solicitat, acesta, dacă dreptul său intern îi permite, în conformitate cu prevederile acestui drept și la cererea statului parte solicitant, ia în considerare să dispună el însuși executarea pedepsei care a fost pronunțată conform dreptului intern al statului parte solicitant sau a restului care a rămas de executat.

13. Oricărei persoane care face obiectul unei urmăriri pentru una dintre infracțiunile căreia i se aplică prezentul articol i se garantează un tratament echitabil în toate stadiile procedurii, inclusiv folosirea tuturor drepturilor și a tuturor garanțiilor prevăzute de dreptul intern al statului parte pe teritoriul căruia se află.

14. Nici o dispoziție a prezentei convenții nu trebuie interpretată în sensul creării unei obligații pentru statul parte solicitat de a extrăda dacă are motive serioase să considere că cererea a fost prezentată în

scopul urmăririi sau pedepsirii unei persoane din cauza sexului, rasei, religiei, naționalității, originii etnice ori a opiniilor sale politice sau că dând curs acestei cereri s-ar cauza un prejudiciu acestei persoane pentru unul dintre aceste motive.

15. De asemenea, statele părți nu pot refuza o cerere de extrădare pentru singurul motiv că infracțiunea este considerată având legătură cu probleme fiscale.

16. Înainte de a refuza extrădarea, statul parte solicitat consultă, în caz de nevoie, statul parte solicitant cu scopul de a-i oferi toate posibilitățile de a-și prezenta opiniile și de a da informații în sprijinul afirmațiilor sale.

17. Statele părți se străduiesc să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale și multilaterale pentru a permite extrădarea sau pentru a-i crește eficacitatea.

Art. 17 - Transferul persoanelor condamnate

Statele părți pot lua în considerare încheierea de acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale referitoare la transferul pe teritoriul lor de persoane condamnate la pedepse cu închisoarea sau la alte pedepse privative de libertate ca urmare a infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție, cu scopul ca acestea să își poată executa acolo restul pedepsei.

Art. 18 - Asistența judiciară

1. Statele părți își acordă reciproc cea mai largă asistență judiciară posibilă cu prilejul anchetelor, urmăririlor și procedurilor judiciare privind infracțiunile prevăzute de prezenta convenție, după cum se prevede la art. 3, și își acordă reciproc o asistență similară când statul parte solicitant are motive rezonabile să presupună că infracțiunea prevăzută la lit. a) sau b) a paragrafului 1 al art. 3 este de natură transnațională, inclusiv când victimele, martorii, produsul, instrumentele sau elementele de probă ale acestor infracțiuni se află în statul parte solicitat și când un grup infracțional organizat este implicat în acestea.

2. Cea mai largă asistență judiciară posibilă este acordată, în măsura în care legile, tratatele, acordurile și aranjamentele pertinente ale statului parte solicitat o permit, în cursul anchetelor, urmăririlor și procedurilor judiciare privind infracțiuni în care o persoană juridică poate fi ținută responsabilă în statul parte solicitant conform art. 10 al prezentei convenții.

3. Asistența judiciară care se acordă în aplicarea prezentului articol poate fi solicitată în scopurile următoare:

- a) strângerea de dovezi sau de depoziții;
- b) înmânarea actelor judiciare;
- c) efectuarea de percheziții și sechestre, precum și de blocări;
- d) examinarea de obiecte și cercetarea la fața locului;
- e) transmiterea de informații, de probe și de rapoarte de expertiză;
- f) transmiterea originalelor sau a copiilor certificate pentru conformitate ale documentelor și dosarelor pertinente, inclusiv ale documentelor administrative, bancare, financiare sau comerciale și ale documentelor societăților comerciale;
- g) identificarea sau localizarea produselor infracțiunii, bunurilor, instrumentelor sau a altor lucruri în scopul strângerii elementelor de probă;
- h) facilitarea înfățișării voluntare a persoanelor în statul parte solicitant;
- i) acordarea oricărei alte asistențe compatibile cu dreptul intern al statului parte solicitat.

4. Fără prejudicierea dreptului său intern, autoritățile competente ale unui stat parte pot, fără cerere prealabilă, să comunice informații privind cauzele penale unei autorități competente a unui alt stat parte, dacă apreciază că aceste informații ar putea servi începerii sau încheierii anchetelor și urmăririlor penale, sau să determine acest din urmă stat parte să formuleze o cerere în baza prezentei convenții.

5. Comunicarea de informații conform paragrafului 4 al prezentului articol se face fără prejudicierea anchetelor și urmăririlor penale în statul ale cărui autorități competente transmit informațiile. Autoritățile competente care primesc aceste informații vor fi de acord cu oricare cerere tinzând ca aceste informații să rămână confidențiale chiar temporar sau ca folosirea lor să fie însoțită de restricții. Totuși, aceasta nu împiedică statul parte care primește informațiile să dezvăluie, cu prilejul procedurii judiciare, informațiile justificative în favoarea unui învinuit. În acest din urmă caz statul parte care primește informațiile avizează statul parte care le comunică, înaintea dezvăluirii lor, și, la cererea acestuia, îl consultă. Dacă, într-un caz excepțional, o notificare prealabilă nu este posibilă, statul parte care primește informațiile încunoștințează fără întârziere despre dezvăluire statul parte care le comunică.

6. Dispozițiile prezentului articol nu afectează cu nimic obligațiile care rezultă din oricare alt tratat bilateral sau multilateral care guvernează ori trebuie să guverneze, în întregime sau în parte, asistența judiciară.

7. Paragrafele 9 - 29 ale prezentului articol sunt aplicabile cererilor făcute în conformitate cu prezentul articol, dacă statele părți în cauză nu sunt legate de un tratat de asistență judiciară. Dacă aceste state părți sunt legate de un asemenea tratat, sunt aplicabile dispozițiile corespunzătoare ale acestuia, numai dacă statele părți nu convin să aplice în locul lor dispozițiile paragrafelor 9 - 29 ale prezentului articol. Statele părți sunt încurajate în mod deosebit să aplice aceste paragrafe dacă ele facilitează cooperarea.

8. Statele părți nu pot invoca secretul bancar pentru a refuza asistența judiciară prevăzută de prezentul articol.

9. Statele părți pot invoca absența dublei incriminări pentru a refuza să dea curs unei cereri de asistență judiciară prevăzută de prezentul articol. Statul parte solicitat poate totuși, când apreciază potrivit, să acorde această asistență în măsura în care el hotărăște după voința sa, independent de faptul că actul constituie sau nu o infracțiune conform dreptului intern al statului parte solicitat.

10. Orice persoană deținută sau care execută o pedeapsă pe teritoriul unui stat parte, a cărei prezență este solicitată într-un alt stat parte în scopul identificării sau audierii ori pentru ca aceasta să își dea concursul în orice alt mod la obținerea de probe în cadrul anchetelor, urmăririlor sau procedurii judiciare privind infracțiunile prevăzute de prezenta convenție, poate face obiectul unui transfer dacă sunt reunite condițiile care urmează:

a) persoana în cauză consimte la aceasta în mod liber, în deplină cunoștință de cauză;

b) autoritățile competente ale celor două state părți în cauză consimt la aceasta, sub rezerva condițiilor pe care aceste state părți le consideră corespunzătoare.

11. În scopul paragrafului 10 al prezentului articol:

a) statul parte către care se efectuează transferul are îndutnicirea și obligația să mențină persoana în cauză în detenție, cu excepția cererii sau autorizării contrare din partea statului parte din care persoana a fost transferată;

b) statul parte către care se efectuează transferul își îndeplinește fără întârziere obligația de a-l preda pe interesat în paza statului parte din care transferul a fost efectuat, conform celor convenite în prealabil sau a ceea ce autoritățile competente ale celor două state părți au hotărât altfel;

c) statul parte către care se efectuează transferul nu poate cere statului parte din care se efectuează transferul să întreprindă o procedură de extrădare pentru ca interesatul să îi fie remis;

d) se ține seama de perioada în care interesatul a fost în detenție în statul parte către care a fost transferat, în scopurile reducerii din pedeapsa de executat în statul parte din care a fost transferat.

12. În afară de cazul în care statul parte din care o persoană trebuie să fie transferată în baza paragrafelor 10 și 11 ale prezentului articol nu își dă acordul, această persoană, oricare ar fi naționalitatea sa, nu va fi urmărită, deținută, pedepsită sau supusă altor restricții ale libertății sale de mișcare pe teritoriul statului parte către care a fost transferată, din motive de acte, omisiuni sau condamnări anterioare plecării sale din teritoriul statului parte din care ea a fost transferată.

13. Fiecare stat parte desemnează o autoritate centrală care are responsabilitatea și competența de a primi cereri de asistență judiciară pe care fie le execută, fie le transmite autorităților competente pentru executare. Dacă un stat parte are o regiune sau un teritoriu special în care se aplică un sistem de asistență judiciară diferit, el poate desemna o autoritate centrală distinctă care va avea aceeași funcție pentru această regiune sau teritoriu. Autoritățile centrale asigură executarea și transmiterea rapidă și în bună și convenită formă a cererilor primite. Dacă autoritatea centrală transmite cererea unei autorități competente pentru executare, ea încurajează executarea rapidă și în bună și convenită formă a cererii de către autoritatea competentă. Autoritatea centrală desemnată în acest scop face obiectul unei notificări adresate secretarului general al Organizației Națiunilor Unite în momentul în care fiecare stat parte depune instrumentele sale de ratificare, acceptare sau aprobare sau de aderare la prezenta convenție. Cererile de asistență judiciară și orice comunicare referitoare la acestea sunt transmise autorităților centrale desemnate de statele părți. Prezenta dispoziție se înțelege fără a prejudicia dreptul oricărui stat parte de a solicita ca aceste cereri și comunicări să fie adresate pe cale diplomatică și, în caz de urgență, dacă statele părți convin aceasta, prin intermediul Organizației Internaționale a Poliției Criminale, dacă aceasta este posibil.

14. Cererile sunt adresate în scris sau, dacă este posibil, prin orice alt mijloc în măsură să producă un document scris, într-o limbă acceptabilă pentru statul parte solicitat, în condiții permițând celui stat parte să îi stabilească autenticitatea. Limba sau limbile acceptabile pentru fiecare stat parte sunt notificate

secretarului general al Organizației Națiunilor Unite în momentul în care acest stat parte își depune instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare sau de aderare la prezenta convenție. În caz de urgență și dacă statele părți convin în acest fel, cererile pot fi făcute oral, dar trebuie să fie confirmate fără întârziere în scris.

15. O cerere de asistență judiciară trebuie să conțină informațiile următoare:

- a) desemnarea autorității care emite cererea;
- b) obiectul și natura anchetei, a urmărilor sau a procedurii judiciare la care se referă cererea, precum și denumirea și funcțiile autorității care a fost împuternicită;
- c) un rezumat al faptelor pertinente, în afară de cererile adresate în scopurile înmânării de acte judiciare;
- d) o descriere a asistenței solicitate și detaliile oricărei proceduri speciale cerute de statul parte solicitant pentru a fi aplicată;
- e) dacă este posibil, identitatea, adresa și naționalitatea oricărei persoane urmărite; și
- f) scopul în care sunt cerute mărturia, informațiile sau măsurile.

16. Statul parte solicitat poate cere un supliment de informații dacă acesta apare necesar pentru executarea cererii conform dreptului său intern sau când poate facilita executarea cererii.

17. Oricare cerere este executată conform dreptului intern al statului parte solicitat și, în măsura în care aceasta nu contravine dreptului intern al statului parte solicitat și când este posibil, conform procedurilor specificate în cerere.

18. În cazul când este posibil și conform principiilor fundamentale ale dreptului intern, dacă o persoană care se află pe teritoriul unui stat parte trebuie să fie ascultată ca martor sau ca expert de autoritățile judiciare ale unui alt stat parte, primul stat parte poate, la cererea celuilalt, să autorizeze audierea sa prin videoconferință, dacă nu este posibil și nu se dorește ca ea să se desfășoare în persoană pe teritoriul statului parte solicitant. Statele părți pot conveni ca audierea să fie condusă de o autoritate judiciară a statului parte solicitant și ca o autoritate judiciară a statului parte solicitat să asiste la aceasta.

19. Statul parte solicitant nu comunică, nici nu folosește informațiile sau elementele de probă transmise de statul parte solicitat pentru anchete, urmăriri sau proceduri judiciare, altele decât cele prevăzute în cerere, fără consimțământul prealabil al statului parte solicitat. Nici o prevedere a prezentului paragraf nu împiedică statul parte solicitant să dezvăluie, în cursul procedurii, informațiile sau elementele de probă pentru dezvinovățire. În acest ultim caz statul parte solicitant avizează statul parte solicitat înaintea dezvăluirii și, dacă i se adresează o cerere, consultă statul parte solicitat. Dacă, într-un caz excepțional, o notificare prealabilă nu este posibilă, statul parte solicitant informează fără întârziere statul parte solicitat despre dezvăluire.

20. Statul parte solicitant poate cere ca statul parte solicitat să păstreze secretul asupra cererii și conținutului său, în afara măsurilor necesare pentru a-l executa. Dacă statul parte solicitat nu poate satisface această exigență, el informează fără întârziere statul parte solicitant.

21. Asistența judiciară poate fi refuzată:

- a) dacă cererea nu este făcută în conformitate cu dispozițiile prezentului articol;
- b) dacă statul parte solicitat apreciază că executarea cererii este susceptibilă să aducă atingere suveranității, securității, ordinii sale publice sau altor interese esențiale;
- c) în cazul în care dreptul intern al statului parte solicitat ar interzice autorităților sale să ia măsurile cerute, dacă este vorba de o infracțiune analoagă care face obiectul unei anchete, urmăriri sau proceduri judiciare în cadrul propriei sale competențe;
- d) în cazul în care ar fi contrară sistemului juridic al statului parte solicitat privind asistența judiciară de acceptare a cererii.

22. Statele părți nu pot refuza, de asemenea, o cerere de asistență judiciară pentru singurul motiv că infracțiunea este considerată având legătură cu probleme fiscale.

23. Orice refuz de asistență judiciară trebuie să fie motivat.

24. Statul parte solicitat execută cererea de asistență judiciară cât mai prompt posibil și ține seama, în măsura posibilităților, de orice termene sugerate de statul parte solicitant și care sunt motivate, de preferință în cerere. Statul parte solicitat răspunde cererilor rezonabile ale statului parte solicitant privind progresele înregistrate în executarea cererii. Când asistența solicitată nu mai este necesară, statul parte solicitant informează prompt statul parte solicitat.

25. Asistența judiciară poate fi amânată de statul parte solicitat pe motiv că ea ar putea împiedica anchete, urmăriri sau proceduri judiciare în curs.

26. Înainte de a refuza o cerere în baza paragrafului 21 și a prezentului articol sau de a amâna executarea în baza paragrafului 25, statul parte solicitat examinează cu statul parte solicitant posibilitatea acordării asistenței, sub rezerva condițiilor pe care le consideră necesare. Dacă statul parte solicitant acceptă asistența sub rezerva acestor condiții, el se conformează acestora.

27. Fără prejudicierea aplicării paragrafului 12 al prezentului articol, un martor, un expert sau o altă persoană care, la cererea statului parte solicitant, consimte să facă o depoziție în cursul unei proceduri sau să colaboreze la o anchetă, la o urmărire sau la o procedură judiciară pe teritoriul statului parte solicitat nu va fi urmărită, deținută, pedepsită sau supusă altor restricții ale libertății sale personale pe acest teritoriu pentru motive de fapte, omisiuni sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul statului parte solicitat.

Această imunitate încetează când martorul, expertul sau acea persoană care a avut, pentru o perioadă de 15 zile consecutive sau pentru orice altă perioadă convenită de statele părți, socotită de la data la care ei au fost informați oficial că prezența lor nu mai este cerută de autoritățile judiciare, posibilitatea de a părăsi teritoriul statului parte solicitat, rămânând totuși în mod voluntar sau părăsindu-l, au revenit de bună voie.

28. Cheltuielile obișnuite făcute pentru executarea unei cereri sunt în sarcina statului parte solicitat, în afară de cazul în care s-a convenit altfel între statele părți respective. Atunci când cheltuieli importante sau extraordinare sunt sau se dovedesc ulterior necesare pentru executarea cererii, statele părți se consultă pentru a fixa condițiile conform cărora cererea va fi executată, precum și modul în care vor fi preluate cheltuielile.

29. Statul parte solicitat:

a) transmite statului parte solicitant copii ale dosarelor, documentelor sau informațiilor administrative aflate în posesia sa și la care, în baza dreptului său intern, publicul are acces;

b) poate, de bună voie, să transmită statului parte solicitant, integral, în parte sau în condițiile pe care le apreciază corespunzătoare, copii ale tuturor dosarelor, documentelor sau informațiilor administrative aflate în posesia sa și la care, în virtutea dreptului său intern, publicul nu are acces.

30. Statele părți au în vedere, dacă este cazul, posibilitatea de a încheia acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale care servesc obiectivelor și dispozițiilor prezentului articol, le dau aplicabilitate practică sau le întăresc.

Art. 19 - Anchete comune

Statele părți au în vedere să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale în baza cărora, pentru cauzele care fac obiectul anchetelor, urmăririlor sau procedurii judiciare în unul sau mai multe state, autoritățile competente respective pot stabili instanțe de anchetă comune. În absența unor asemenea acorduri sau aranjamente, pot fi hotărâte anchete comune de la caz la caz. Statele părți interesate veghează ca suveranitatea statului parte pe teritoriul căruia se desfășoară ancheta să fie pe deplin respectată.

Art. 20 - Tehnici de anchete speciale

1. Dacă principiile fundamentale ale sistemului său juridic național permit, fiecare stat parte, ținând seama de posibilitățile sale și conform condițiilor prevăzute de dreptul său intern, ia măsurile necesare pentru a permite să se recurgă în mod corespunzător la livrările supravegheate și, când consideră potrivit, la alte tehnici de anchete speciale, cum sunt supravegherea electronică sau alte forme de supraveghere și operațiunile de infiltrare, de către autoritățile sale competente pe teritoriul său în vederea combaterii eficiente a criminalității organizate.

2. În scopurile anchetelor asupra infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție, statele părți sunt încurajate să încheie, dacă este necesar, acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale corespunzătoare pentru recurgerea la tehnici de anchete speciale în cadrul cooperării internaționale. Aceste acorduri sau aranjamente sunt încheiate și aplicate cu respectarea deplină a principiului egalității suverane a statelor și sunt puse în aplicare cu respectarea strictă a dispozițiilor pe care le conțin.

3. În absența acordurilor sau aranjamentelor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol, deciziile de a se recurge la tehnici de anchete speciale la nivel internațional sunt luate de la caz la caz și pot, dacă este necesar, să țină seama de înțelegeri și aranjamente financiare în ceea ce privește exercitarea competenței lor de statele părți interesate.

4. Livrările supravegheate la care s-a hotărât să se recurgă la nivel internațional pot include, cu consimțământul statelor părți respective, metode de interceptare a mărfurilor și de autorizare a urmăririi dirijării lor, fără modificare sau după sustragerea ori înlocuirea în întregime sau în parte a acestora.

Art. 21 - Transferul procedurilor penale

Statele părți au în vedere posibilitatea de a-și transfera reciproc procedurile referitoare la urmărirea unei infracțiuni prevăzute de prezenta convenție în cazurile în care acest transfer este considerat necesar în interesul unei bune administrări a justiției și, în special, când cauza privește mai multe jurisdicții, în vederea centralizării urmăririlor.

Art. 22 - Stabilirea antecedentelor judiciare

Fiecare stat parte poate adopta măsuri legislative sau alte măsuri necesare pentru a ține seama, în condițiile și în scopurile pe care le consideră corespunzătoare, de orice condamnare al cărei autor prezumat al unei infracțiuni ar fi făcut anterior obiectul într-un alt stat, în scopul folosirii acestei informații în cadrul unei proceduri penale referitoare la o infracțiune prevăzută de prezenta convenție.

Art. 23 - Incriminarea împiedicării bunei funcționări a justiției

Fiecare stat parte adoptă măsuri legislative și alte măsuri necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune când actele au fost săvârșite cu intenție:

a) faptei de a recurge la forța fizică, la amenințări sau la intimidare ori de a promite, a oferi sau a acorda un avantaj necuvenit pentru obținerea unei mărturii mincinoase ori a împiedica o mărturie sau prezentarea de elemente de probă într-o procedură referitoare la săvârșirea de infracțiuni prevăzute de prezenta convenție;

b) faptei de a recurge la forța fizică, la amenințări sau intimidare pentru a împiedica un agent al justiției ori un agent al serviciilor de descoperire și de reprimare de a-și exercita îndatoririle funcției lui la săvârșirea de infracțiuni prevăzute de prezenta convenție. Nici o prevedere a prezentului alineat nu aduce atingere dreptului statelor părți de a dispune de o legislație destinată să protejeze alte categorii de agenți publici.

Art. 24 - Protecția martorilor

1. Fiecare stat parte ia, în limita mijloacelor sale, măsuri corespunzătoare pentru a asigura o protecție eficace împotriva eventualelor acte de represalii sau de intimidare a martorilor care, în cadrul procedurii penale, depun mărturie privind infracțiunile prevăzute de prezenta convenție și, în caz de nevoie, a părinților lor și a altor persoane apropiate.

2. Măsurile avute în vedere la paragraful 1 al prezentului articol pot consta mai ales, fără prejudicierea drepturilor pârâtului, inclusiv dreptul la o procedură normală, în:

a) stabilirea, pentru protecția fizică a acestor persoane, a unor proceduri privind îndeosebi, după nevoie și în măsura posibilităților, de a li se oferi un nou domiciliu și de a li se permite, în caz de nevoie, ca informațiile privind identitatea lor și locul unde se află să nu fie dezvăluite sau ca dezvăluirea lor să fie limitată;

b) prevederea unor reguli de probațiune care să permită martorilor să depună într-un mod care să le garanteze securitatea, în special să fie autorizați să depună mărturie recurgând la tehnici de comunicare cum sunt legăturile video sau alte mijloace adecvate.

3. Statele părți au în vedere să încheie aranjamente cu alte state în vederea stabilirii unui nou domiciliu persoanelor menționate la paragraful 1 al prezentului articol.

4. Dispozițiile prezentului articol se aplică de asemenea victimelor, când acestea sunt martori.

Art. 25 - Acordarea de asistență și protecție victimelor

1. Fiecare stat parte ia, în limita mijloacelor sale, măsuri corespunzătoare pentru a da asistență și a acorda protecție victimelor infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție, îndeosebi în caz de amenințare cu represalii sau de intimidare.

2. Fiecare stat parte stabilește proceduri corespunzătoare pentru a permite victimelor unor infracțiuni prevăzute de prezenta convenție să obțină reparații.

3. Fiecare stat parte, sub rezerva dreptului său intern, face în așa fel încât opiniile și preocupările victimelor să fie prezentate și să fie luate în considerare în stadiile corespunzătoare ale procedurii penale începute împotriva autorilor unor infracțiuni, într-un mod care să nu aducă prejudicii drepturilor apărării.

Art. 26 - Măsuri destinate să întărească cooperarea cu serviciile de investigații și de reprimare

1. Fiecare stat parte ia măsuri corespunzătoare pentru a încuraja persoanele care participă sau au participat la grupuri infracționale organizate:

a) să furnizeze informații utile autorităților competente în scopurile anchetei și culegerii de probe asupra unor chestiuni cum sunt:

(i) identitatea, natura, alcătuirea, structura sau activitățile grupurilor infracționale organizate ori locul unde se află ele;

- (ii) legăturile, inclusiv la nivel internațional, cu alte grupuri infracționale organizate;
- (iii) infracțiunile pe care grupurile infracționale organizate le-au săvârșit sau ar putea să le săvârșească;

b) să acorde un ajutor efectiv și concret autorităților competente, care ar putea contribui la privirea grupurilor infracționale organizate de resursele lor sau de produsul infracțiunii.

2. Fiecare stat parte are în vedere să prevadă posibilitatea, în cazurile corespunzătoare, micșorării pedepsei de care este pasibil un învinuit care cooperează într-un mod substanțial la anchetă sau la urmărirea referitoare la o infracțiune prevăzută de prezenta convenție.

3. Fiecare stat parte are în vedere să prevadă posibilitatea, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, acordării de imunitate de urmărire unei persoane care cooperează în mod substanțial la anchetă sau la urmărirea referitoare la o infracțiune prevăzută de prezenta convenție.

4. Protecția persoanelor este asigurată conform prevederilor art. 24 al prezentei convenții.

5. Când o persoană la care se referă paragraful 1 al prezentului articol și care se află într-un stat parte poate contribui la cooperarea substanțială cu autoritățile competente ale unui alt stat parte, statele părți respective pot avea în vedere încheierea unor acorduri sau aranjamente, conform dreptului lor intern, privind o eventuală acordare de către celălalt stat parte a tratamentului prevăzut la paragrafele 2 și 3 ale prezentului articol.

Art. 27 - Cooperarea între serviciile de investigații și de reprimare

1. Statele părți cooperează strâns, conform sistemelor lor juridice și administrative, în vederea întăririi eficacității descoperirii și reprimării infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție. În special, fiecare stat parte adoptă măsuri eficiente pentru:

a) întărirea sau, dacă este necesar, stabilirea de căi de comunicație între autoritățile sale, organismele și serviciile competente pentru a facilita schimbul sigur și rapid de informații privind toate aspectele infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție, inclusiv, dacă statele părți respective socotesc potrivit, legăturile cu alte activități infracționale;

b) cooperarea cu alte state părți, în ceea ce privește infracțiunile prevăzute de prezenta convenție, în conducerea anchetei, referitor la punctele următoare:

(i) identitatea și activitățile persoanelor bănuite de implicare în aceste infracțiuni, locul unde se află ele sau locul unde se află alte persoane în cauză;

(ii) circulația produsului infracțiunii sau a bunurilor provenind din săvârșirea de infracțiuni;

(iii) circulația bunurilor, a materialelor sau a altor instrumente folosite ori destinate a fi folosite în săvârșirea acestor infracțiuni;

c) transmiterea, când este cazul, a pieselor și cantităților de substanțe necesare în scopurile analizei sau anchetei;

d) facilitarea unei coordonări eficiente între autoritățile, organismele și serviciile competente și favorizarea schimbului de personal și de experți, inclusiv, sub rezerva existenței de acorduri sau de aranjamente bilaterale între statele părți respective, detașarea de agenți de legătură;

e) schimbul de informații cu alte state părți privind mijloacele și procedeele specifice folosite de grupurile infracționale organizate, inclusiv, dacă este cazul, în legătură cu itinerarele și mijloacele de transport, precum și asupra folosirii de identități false, de documente modificate sau falsificate sau a altor mijloace de ascundere a activităților lor;

f) schimbul de informații și coordonarea măsurilor administrative și a altora luate, după cum se decide, pentru a descoperi cât mai repede infracțiunile prevăzute de prezenta convenție.

2. În scopul aplicării prezentei convenții, statele părți au în vedere să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale care să prevadă o cooperare directă între serviciile lor de investigații și de reprimare și, când există deja astfel de acorduri sau aranjamente, să le modifice. În absența unor asemenea acorduri sau aranjamente între statele părți respective, acestea din urmă se pot baza pe prezenta convenție pentru stabilirea unei cooperări în materie de descoperire și de reprimare privind infracțiunile prevăzute de prezenta convenție. De fiecare dată când este cazul, statele părți utilizează pe deplin acordurile sau aranjamentele, inclusiv organizațiile internaționale sau regionale, pentru a întări cooperarea între serviciile de investigații și de reprimare.

3. Statele părți se străduiesc să coopereze, în măsura mijloacelor lor, pentru a face față criminalității transnaționale organizate comise cu mijloace moderne.

Art. 28 - Culegere, schimb și analiză de informații asupra criminalității organizate

1. Fiecare stat parte are în vedere să analizeze, prin consultare cu cercurile științifice și universitare, tendințele criminalității organizate pe teritoriul său, circumstanțele în care operează, precum și grupurile profesionale și tehnicile implicate.

2. Statele părți au în vedere să dezvolte capacitățile lor de analiză a activităților infracționale organizate și a le asocia între ele și prin intermediul organismelor internaționale și regionale. În acest scop, definiții, norme și metode comune ar trebui să fie elaborate și aplicate după cum se cuvine.

3. Fiecare stat parte are în vedere să aplice politicile sale și măsurile concrete luate pentru combaterea criminalității organizate și să evalueze punerea lor în aplicare și eficiența lor.

Art. 29 - Formare și asistență tehnică

1. Fiecare stat parte stabilește, dezvoltă sau îmbunătățește, în măsura necesităților, programele de formare specifice pentru personalul serviciilor sale de investigații și de reprimare, inclusiv pentru procurori, judecătorii de instrucție și agenții de vamă, precum și pentru alte categorii de personal însărcinate să prevină, să descopere și să reprime infracțiunile prevăzute de prezenta convenție. Aceste programe pot să prevadă detașări și schimburi de personal. Ele se referă îndeosebi, în măsura în care dreptul intern permite, la punctele următoare:

a) metode folosite pentru a preveni, a descoperi și a combate infracțiunile prevăzute de prezenta convenție;

b) itinerarele urmate și tehnicile folosite de persoanele suspectate de implicare în infracțiunile prevăzute de prezenta convenție, inclusiv în statele de tranzit, și măsurile de luptă adecvate;

c) supravegherea circulației produselor de contrabandă;

d) descoperirea și supravegherea circulației produsului infracțiunii, bunurilor, materialelor sau altor instrumente și metode de transfer, de disimulare sau de deghizare a acestui produs, a acestor bunuri materiale sau a altor instrumente, precum și metodele de luptă împotriva spălării banilor și împotriva infracțiunilor financiare;

e) strângerea elementelor de probă;

f) tehnici de control în zonele și porturile libere;

g) materiale și tehnici moderne de descoperire și de reprimare, inclusiv supravegherea electronică, livrările supravegheate și operațiunile de infiltrare;

h) metode utilizate pentru combaterea criminalității transnaționale organizate săvârșite cu ajutorul calculatoarelor, rețelelor de telecomunicații sau al altor tehnici moderne; și

i) metode folosite pentru protecția victimelor și martorilor.

2. Statele părți cooperează pentru planificarea și executarea programelor de cercetare și de formare concepute pentru schimbul de cunoștințe specializate în domeniile prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol și, în acest scop, organizează, dacă este cazul, conferințe și seminarii regionale și internaționale pentru a favoriza cooperarea și stimularea schimburilor de opinii asupra problemelor comune, inclusiv problemele și necesitățile speciale ale statelor de tranzit.

3. Statele părți încurajează activitățile de formare și de asistență tehnică de natură să faciliteze extrădarea și asistența judiciară. Aceste activități de formare și de asistență tehnică pot include o formare lingvistică, detașări și schimburi între personalul autorităților centrale sau al organismelor având responsabilități în domeniile respective.

4. În cazul când există acorduri sau aranjamente bilaterale și multilaterale în vigoare, statele părți întăresc, în măsura în care este necesar, măsurile luate pentru optimizarea activităților operaționale și de formare în cadrul organizațiilor internaționale și regionale și în cadrul altor acorduri sau aranjamente bilaterale și multilaterale în materie.

Art. 30 - Alte măsuri: aplicarea Convenției pentru dezvoltarea economică și asistența tehnică

1. Statele părți iau măsuri de natură să asigure cea mai bună aplicare posibilă a prezentei convenții prin cooperarea internațională, ținând seama de efectele negative ale criminalității organizate asupra societății în general și asupra dezvoltării durabile în special.

2. Statele părți fac eforturi concrete, în măsura posibilităților și în coordonare unele cu altele, precum și cu organizațiile regionale și internaționale:

a) pentru dezvoltarea cooperării lor la diferite niveluri cu țările în curs de dezvoltare, în vederea întăririi capacității acestora în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale organizate;

b) pentru creșterea asistenței financiare și materiale acordate țărilor în curs de dezvoltare, în scopul sprijinirii eforturilor pe care acestea le fac pentru a lupta eficient împotriva criminalității transnaționale organizate și pentru a le ajuta să aplice cu succes prezenta convenție;

c) pentru a acorda asistență tehnică țărilor în curs de dezvoltare și țărilor cu economie în tranziție, cu scopul de a le ajuta să răspundă necesităților în vederea aplicării prezentei convenții. În acest sens, statele părți se străduiesc să depună voluntar contribuții adecvate și regulate într-un cont stabilit în acest scop în cadrul unui mecanism de finanțare a Organizației Națiunilor Unite. Statele părți pot, de asemenea, să aibă în vedere în special, conform dreptului lor intern și dispozițiilor prezentei convenții, să depună în contul sus-menționat o cotă-parte din fondurile sau din valoarea produsului infracțiunii sau a bunurilor confiscate în aplicarea dispozițiilor prezentei convenții;

d) pentru a încuraja și a convinge alte state și instituții financiare, după caz, să se asocieze eforturilor făcute conform prezentului articol, mai ales oferind țărilor în curs de dezvoltare mai multe programe de formare și material modern în scopul de a le ajuta să atingă obiectivele prezentei convenții.

3. În măsura posibilităților, aceste măsuri sunt luate fără prejudicierea angajamentelor existente în materie de asistență străină sau a altor aranjamente de cooperare financiară la nivel bilateral, regional sau internațional.

4. Statele părți pot încheia acorduri sau aranjamente bilaterale sau multilaterale privind asistența materială și logistică, ținând seama de aranjamentele financiare necesare pentru a asigura eficiența mijloacelor de cooperare internațională prevăzute de prezenta convenție și pentru a preveni, a descoperi și a combate criminalitatea transnațională organizată.

Art. 31 - Prevenția

1. Statele părți se străduiesc să elaboreze și să evalueze proiectele naționale, precum și să pună în practică și să promoveze cele mai bune practici și politici pentru prevenirea criminalității transnaționale organizate.

2. Conform principiilor fundamentale ale dreptului lor intern, statele părți se străduiesc să reducă, prin măsuri legislative, administrative sau alte măsuri potrivite, posibilitățile actuale sau viitoare ale grupurilor infracționale organizate de a participa la activitatea pieței ilicite utilizând produsul infracțiunii. Aceste măsuri ar trebui să fie axate pe:

a) întărirea cooperării între serviciile de investigații și de reprimare sau între procurori și entitățile private interesate, mai ales în industrie;

b) promovarea elaborării de norme și proceduri care să apere integritatea entităților publice și entităților private interesate, precum și a codurilor de deontologie pentru profesiunile respective, îndeosebi cele de jurist, notar, consilier fiscal și contabil;

c) prevenirea folosirii improprie de către grupurile infracționale organizate a procedurilor de cerere de ofertă organizate de autoritățile publice, precum și subvențiile și licențele acordate de autoritățile publice pentru o activitate comercială;

d) prevenirea folosirii improprie de către grupurile infracționale organizate a persoanelor juridice; aceste măsuri ar putea include:

(i) stabilirea de registre publice ale persoanelor juridice și fizice implicate în înființarea, gestionarea și finanțarea persoanelor juridice;

(ii) posibilitatea de a decădea din dreptul de a conduce persoane juridice pe teritoriul lor, pe o perioadă rezonabilă, persoanelor recunoscute ca vinovate de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de prezenta convenție, prin decizii judiciare sau prin orice mijloace adecvate;

(iii) stabilirea de registre naționale ale persoanelor decăzute din dreptul de a conduce persoane juridice; și

(iv) schimbul de informații conținute în registrele menționate la pct. (i) și (iii) ale prezentului alineat cu autoritățile competente ale altor state părți.

3. Statele părți se străduiesc să promoveze reintegrarea în societate a persoanelor recunoscute ca vinovate de infracțiunile prevăzute de prezenta convenție.

4. Statele părți se străduiesc să evalueze periodic instrumentele juridice și practicile administrative pertinente pentru a determina dacă ele conțin lacune permițând grupurilor infracționale organizate să le folosească într-un mod necorespunzător.

5. Statele părți se străduiesc să sensibilizeze mai mult publicul asupra existenței, cauzelor și gravității criminalității transnaționale organizate și a amenințării pe care o reprezintă. Ele pot să o facă, după cum se cuvine, prin intermediul mass-media și adoptând măsuri destinate să promoveze participarea publicului la activitățile de prevenire și de combatere.

6. Fiecare stat parte comunică secretarului general al Organizației Națiunilor Unite numele și adresa autorității sau autorităților susceptibile de a ajuta alte state părți să ia măsuri de prevenire a criminalității transnaționale organizate.

7. Statele părți colaborează, după caz, între ele și cu organizațiile regionale și internaționale competente în vederea promovării și luării măsurilor prevăzute în prezentul articol. Cu acest titlu, ele participă la proiecte internaționale pentru prevenirea criminalității transnaționale organizate, de exemplu acționând asupra factorilor care marginalizează grupurile sociale, vulnerabile la acțiunea acestei criminalități.

Art. 32 - Conferința părților la convenție

1. O conferință a statelor părți la convenție se instituie pentru îmbunătățirea capacității statelor părți de a combate criminalitatea transnațională organizată și pentru a promova și examina aplicarea prezentei convenții.

2. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va convoca Conferința părților cel mai târziu după un an de la intrarea în vigoare a prezentei convenții. Conferința părților va adopta un regulament interior și reguli care să reglementeze activitățile descrise la paragrafele 3 și 4 ale prezentului articol (inclusiv regulile cu privire la finanțarea cheltuielilor pentru aceste activități).

3. Conferința părților stabilește mecanismele în vederea realizării obiectivelor vizate la paragraful 1 al prezentului articol, astfel:

a) facilitează activitățile desfășurate de statele părți în aplicarea art. 29, 30 și 31 ale prezentei convenții, inclusiv prin încurajarea mobilizării contribuțiilor voluntare;

b) facilitează schimbul de informații între statele părți asupra caracteristicilor și tendințelor criminalității transnaționale organizate și a practicilor eficiente pentru a le combate;

c) cooperează cu organizațiile regionale și internaționale și cu organizațiile neguvernamentale competente;

d) examinează la intervale regulate aplicarea prezentei convenții;

e) formulează recomandări în vederea îmbunătățirii prezentei convenții și a aplicării sale.

4. În scopul realizării lit. d) și e) ale paragrafului 3 din prezentul articol, Conferința părților se informează asupra măsurilor adoptate și dificultăților întâmpinate de către statele părți pentru aplicarea prezentei convenții, folosind informațiile pe care acestea le comunică, precum și mecanismele complementare de examinare pe care ea le poate stabili.

5. Fiecare stat parte comunică Conferinței părților, după cum aceasta o cere, informații asupra programelor, planurilor și practicii lor, cât și asupra măsurilor legislative și administrative privind aplicarea prezentei convenții.

Art. 33 - Secretariat

1. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite asigură serviciile de secretariat necesare Conferinței părților la convenție.

2. Secretariatul:

a) ajută Conferința părților să își realizeze activitățile descrise la art. 32 din prezenta convenție, ia măsuri și oferă serviciile necesare pentru sesiunile Conferinței părților;

b) ajută statele părți, la cererea lor, să comunice informații Conferinței părților conform prevederilor paragrafului 5 al art. 32 al prezentei convenții; și

c) asigură coordonarea necesară cu secretariatul organizațiilor regionale și internaționale competente.

Art. 34 - Aplicarea convenției

1. Fiecare stat parte ia măsurile necesare, inclusiv legislative și administrative, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, pentru a asigura executarea obligațiilor sale în baza prezentei convenții.

2. Infracțiunile prevăzute la art. 5, 6, 8 și 23 din prezenta convenție sunt stabilite în dreptul intern de fiecare stat parte, independent de natura lor transnațională sau de implicarea unui grup infracțional organizat, cum sunt enumerate la paragraful 1 al art. 3 din prezenta convenție, în afară de măsura în care, conform art. 5 al prezentei convenții, s-ar cere implicarea unui grup infracțional organizat.

3. Fiecare stat parte poate să adopte măsuri mai stricte sau mai severe decât cele care sunt prevăzute în prezenta convenție în scopul prevenirii și combaterii criminalității transnaționale organizate.

Art. 35 - Reglementarea diferendelor

1. Statele părți se străduiesc să soluționeze diferendele privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenții pe cale de negociere.

2. Orice diferend între două sau mai multe state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenții care nu poate fi soluționat pe cale de negociere într-o perioadă rezonabilă este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre statele părți. Dacă în termen de 6 luni de la data cererii de arbitraj statele părți nu se pot înțelege asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curții Internaționale de Justiție, adresând o cerere conform Statutului Curții.

3. Fiecare stat parte poate, în momentul semnării, ratificării, acceptării sau aprobării prezentei convenții sau aderării la aceasta, să declare că nu se consideră legat de dispozițiile paragrafului 2 al prezentului articol. Celelalte state părți nu sunt legate de dispozițiile paragrafului 2 al prezentului articol față de oricare stat parte care a formulat o asemenea rezervă.

4. Orice stat parte care a formulat o rezervă în baza paragrafului 3 al prezentului articol o poate retrage în orice moment adresând o notificare secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

Art. 36 - Semnare, ratificare, acceptare, aprobare și aderare

1. Prezenta convenție va fi deschisă spre semnare tuturor statelor din 12 până la 15 decembrie 2000 la Palermo (Italia) și, în continuare, la sediul Organizației Națiunilor Unite, la New York, până la 12 decembrie 2002.

2. Prezenta convenție este de asemenea deschisă spre semnare organizațiilor regionale de integrare economică, cu condiția ca cel puțin un stat membru al unei astfel de organizații să fi semnat prezenta convenție conform paragrafului 1 al prezentului articol.

3. Prezenta convenție este supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. O organizație regională de integrare economică poate depune instrumentele sale de ratificare, de acceptare sau de aprobare dacă cel puțin unul dintre statele sale membre a făcut aceasta. În acest instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare, această organizație declară sfera competenței sale privind problemele reglementate de prezenta convenție. Ea informează, de asemenea, depozitarul despre orice modificare pertinentă a sferei sale de competență.

4. Prezenta convenție este deschisă aderării oricărui stat sau oricărei organizații regionale de integrare economică din care cel puțin un stat membru este parte la prezenta convenție. Instrumentele de aderare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. În momentul aderării sale o organizație regională de integrare economică își declară sfera de competență privind problemele reglementate de prezenta convenție. Ea informează, de asemenea, depozitarul despre orice modificare pertinentă privind sfera competenței sale.

Art. 37 - Relația cu protocoalele

1. Prezenta convenție poate fi completată prin unul sau mai multe protocoale.

2. Pentru a deveni parte la un protocol, un stat sau o organizație regională de integrare economică trebuie să fie, de asemenea, parte la prezenta convenție.

3. Un stat parte la prezenta convenție nu este legat printr-un protocol dacă el nu devine parte la protocolul respectiv conform dispozițiilor acestuia.

4. Orice protocol la prezenta convenție este interpretat împreună cu prezenta convenție, ținând seama de obiectul acestui protocol.

Art. 38 - Intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție va intra în vigoare în a nouăzecea zi care urmează datei de depunere a celui de al patruzecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare. În scopul prezentului paragraf, nici unul dintre instrumentele depuse de o organizație regională de integrare economică nu este considerat instrument care să se adauge instrumentelor deja depuse de statele membre ale acestei organizații.

2. Pentru fiecare stat sau organizație regională de integrare economică care va ratifica, va accepta sau va aproba prezenta convenție sau va adera la aceasta după depunerea celui de al patruzecilea instrument pertinent, prezenta convenție va intra în vigoare în a treizecea zi de la data depunerii instrumentului pertinent de către acest stat sau această organizație.

Art. 39 - Amendamente

1. La expirarea unui termen de 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentei convenții, un stat parte poate propune un amendament al cărui text să îl depună la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, care comunică atunci propunerea de amendament statelor părți și Conferinței părților la convenție în vederea examinării propunerii și adoptării unei decizii. Conferința părților nu precupește nici un efort pentru a ajunge la un consens asupra tuturor amendamentelor. Dacă toate eforturile în acest sens au fost

epuizate fără să intervină un acord, va trebui, în ultimă instanță, pentru ca amendamentul să fie adoptat, un vot cu o majoritate de două treimi a statelor părți prezente la Conferința părților care să exprime votul lor.

2. Organizațiile regionale de integrare economică dispun, pentru a exercita în baza prezentului articol dreptul lor de vot în domeniile care țin de competența lor, de un număr de voturi egal cu numărul statelor membre părți la prezenta convenție. Ele nu își exercită dreptul de vot dacă statele lor membre îl exercită și invers.

3. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 al prezentului articol este supus ratificării, acceptării sau aprobării statelor părți.

4. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare pentru un stat parte după 90 de zile de la data depunerii de către acest stat parte la Secretariatul general al Organizației Națiunilor Unite a unui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare a acestui amendament.

5. Un amendament intră în vigoare cu forță obligatorie față de statele părți care și-au exprimat consimțământul de a fi legate de acesta. Celelalte state părți rămân legate de dispozițiile prezentei convenții și de orice amendamente anterioare pe care le-au ratificat, acceptat sau aprobat.

Art. 40 - Denunțarea

1. Un stat parte poate denunța prezenta convenție prin notificare scrisă adresată Secretariatului general al Organizației Națiunilor Unite. O astfel de denunțare are efect după un an de la data primirii notificării de secretarul general.

2. O organizație regională de integrare economică încetează de a fi parte la prezenta convenție atunci când toate celelalte state membre au denunțat-o.

3. Denunțarea prezentei convenții conform paragrafului 1 al prezentului articol atrage denunțarea oricărui protocol referitor la aceasta.

Art. 41 - Depozitarul și limbile folosite

1. Secretariatul general al Organizației Națiunilor Unite este depozitarul prezentei convenții.

2. Originalul prezentei convenții, ale cărui texte în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă sunt egal autentice, va fi depus la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Drept care subsemnații plenipotențiarți, împuterniciți în acest scop de guvernele respective, au semnat prezenta convenție.

PROTOCOL

privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*)

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele părți la prezentul protocol,

declarând că o acțiune eficace vizând prevenirea și combaterea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, cere din partea țărilor de origine, de tranzit și de destinație o apropiere globală și internațională cuprinzând măsuri destinate prevenirii traficului, o acțiune vizând pedepsirea traficantilor și protecția victimelor acestui trafic, în special prin respectarea drepturilor lor fundamentale internaționale recunoscute,

ținând cont de faptul că, în ciuda existenței unor diferite instrumente internaționale care cuprind reguli și dispoziții practice vizând lupta împotriva exploatarii persoanelor, în special a femeilor și a copiilor, nu există nici un instrument universal care să se refere la toate aspectele traficului de persoane,

îngrijorate de faptul că, în lipsa unui astfel de instrument, persoanele vulnerabile în fața acestui trafic nu vor fi protejate suficient,

conform Rezoluției 53/111 a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite din 9 decembrie 1998, în care Adunarea generală a decis să creeze un comitet interguvernamental special cu conținut nelimitat, însărcinat cu elaborarea unei convenții internaționale generale împotriva criminalității transnaționale organizate și cu examinarea, dacă este cazul, a elaborării unui instrument internațional de luptă împotriva traficului femeilor și al copiilor,

convinse că faptul de a asocia Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate un instrument internațional vizând prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și al copiilor, va ajuta la prevenirea și combaterea acestui tip de criminalitate, au convenit cele ce urmează:

I. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1 - Relația cu Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate

1. Prezentul protocol completează Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. Acesta este interpretat împreună cu convenția.

2. Dispozițiile convenției se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol, excepție făcând dispozițiile contrare ale protocolului menționat.

3. Infracțiunile stabilite în conformitate cu art. 5 din prezentul protocol sunt considerate infracțiuni stabilite în conformitate cu convenția.

Art. 2 - Obiect

Prezentul protocol are ca obiect:

- a) prevenirea și combaterea traficului de persoane, acordând o atenție specială femeilor și copiilor;
- b) protecția și ajutorarea victimelor unui astfel de trafic, respectând pe deplin drepturile lor fundamentale; și
- c) promovarea cooperării între statele părți în vederea atingerii acestor obiective.

Art. 3 - Terminologie

În termenii prezentului protocol:

a) expresia *trafic de persoane* indică recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare de recurgere sau prin recurgere la forță ori la alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate sau de o situație de vulnerabilitate ori prin oferta sau acceptarea de plăți ori avantaje pentru a obține consimțământul unei persoane având autoritate asupra alteia în scopul exploatării. Exploatarea conține, cel puțin, exploatarea prin prostituarea unei alte persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, sclavia sau practicile analoage sclaviei, folosirea sau prelevarea de organe;

b) consimțământul unei victime a traficului de persoane pentru exploatarea amintită, astfel cum este enunțată la lit. a) din prezentul articol, este indiferent atunci când unul din oricare dintre mijloacele enunțate la lit. a) a fost folosit;

c) recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil în scopul exploatării este considerată *trafic de persoane*, chiar dacă aceștia nu fac apel la nici unul dintre mijloacele menționate la lit. a) din prezentul articol;

d) termenul *copil* indică orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani.

Art. 4 - Domeniu de aplicare

Prezentul protocol se aplică, exceptând dispozițiile contrare, pentru prevenirea, anchetele și urmărirea privind infracțiunile stabilite conform art. 5 al acestuia, atunci când aceste infracțiuni sunt de natură transnațională și dacă este implicat un grup infracțional, ca și pentru protecția victimelor acestor infracțiuni.

Art. 5 - Incriminare

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative și altele necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune actelor menționate la art. 3 din prezentul protocol, atunci când au fost comise intenționat.

2. Fiecare stat parte adoptă, de asemenea, măsurile legislative și altele necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune:

a) sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic, faptului de a încerca comiterea unei infracțiuni stabilite conform paragrafului 1 din prezentul articol;

b) faptului de a fi complice la o infracțiune stabilită conform paragrafului 1 al prezentului articol; și

c) faptului de a organiza comiterea unei infracțiuni stabilite conform paragrafului 1 din prezentul articol sau de a da instrucțiuni altor persoane pentru ca acestea să o comită.

II. PROTECȚIA VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE

Art. 6 - Asistența și protecția acordate victimelor traficului de persoane

1. Atunci când are loc și în măsura în care dreptul său intern o permite, fiecare stat parte protejează viața privată și identitatea victimelor traficului de persoane, nefăcând publice procedurile juridice referitoare la acestea.

2. Fiecare stat parte se asigură că sistemul său juridic sau administrativ prevede măsuri care permit furnizarea către victimele traficului de persoane, atunci când este cazul:

a) a informațiilor asupra procedurilor juridice și administrative aplicabile;

b) a unei asistențe pentru a face astfel încât părerile și preocupările lor să fie prezentate și luate în considerare în stadiile corespunzătoare ale procedurii penale angajate împotriva autorilor infracțiunilor, astfel încât să nu aducă prejudicii drepturilor apărării.

3. Fiecare stat parte intenționează să pună în aplicare măsuri în vederea asigurării restabilirii psihice, psihologice și sociale a victimelor traficului de persoane, inclusiv, dacă este cazul, în cooperare cu organizații neguvernamentale, cu alte organizații competente și alte elemente ale societății civile și, în special, să le furnizeze:

a) un adăpost convenabil;

b) sfaturi și informații privind drepturile pe care legea le recunoaște, într-o limbă pe care o pot înțelege;

c) asistență medicală, psihologică și materială; și

d) posibilități de angajare, educație și formare.

4. Fiecare stat parte ține cont, atunci când aplică dispozițiile prezentului articol, de vârsta, sexul și nevoile specifice ale victimelor traficului de persoane, în special de nevoile specifice ale copiilor, și anume un adăpost, educație și îngrijire convenabilă.

5. Fiecare stat parte depune eforturi pentru a asigura siguranța psihică a victimelor traficului de persoane când acestea se găsesc pe teritoriul său.

6. Fiecare stat parte se asigură că sistemul său juridic prevede măsuri care să ofere victimelor traficului de persoane posibilitatea de a obține repararea prejudiciului suportat.

Art. 7 - Statutul victimelor traficului de persoane în statele de primire

1. Pentru a lua măsuri conform art. 6 din prezentul protocol, fiecare stat parte intenționează să adopte măsuri legislative sau alte măsuri corespunzătoare care să permită victimelor traficului de persoane să rămână pe teritoriul său, cu titlu temporar sau permanent, atunci când este cazul.

2. Atunci când aplică dispoziția de la paragraful 1 din prezentul articol, fiecare stat parte trebuie să țină cont de factorii umanitari și personali.

Art. 8 - Repatrierea victimelor traficului de persoane

1. Statul parte de care aparține o victimă a traficului de persoane sau în care aceasta avea dreptul de a locui cu titlu permanent în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire facilitează și acceptă, ținând neapărat seama de siguranța acestei persoane, întoarcerea acesteia fără întârziere nejustificată sau nechibzuită.

2. Atunci când un stat parte trimite o victimă a traficului de persoane într-un stat parte de care această persoană aparține sau în care avea dreptul de a locui cu titlu permanent în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire, această întoarcere este asigurată ținând neapărat cont de siguranța persoanei, precum și de starea oricărei proceduri judiciare legate de faptul că aceasta este o victimă a traficului, și de preferat se face voluntar.

3. La cererea unui stat parte de primire, un stat parte solicitat verifică, fără întârziere nejustificată, dacă victima unui trafic de persoane îi aparține sau avea dreptul de a locui cu titlu permanent pe teritoriul său în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire.

4. În scopul facilitării întoarcerii unei victime a traficului de persoane care nu posedă documentele necesare, statul parte de care aparține această persoană ori în care avea dreptul de a locui cu titlu permanent în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire acceptă să elibereze, la cererea statului parte de primire, documentele de călătorie sau orice altă autorizație necesară pentru a permite acelei persoane a se îndrepta și a fi readmisă pe teritoriul său.

5. Dispozițiile prezentului articol sunt înțelese fără prejudicierea oricărui drept acordat victimei prin orice lege internă a statului parte de primire.

6. Dispozițiile prezentului articol sunt înțelese fără prejudicierea oricărui acord sau aranjament bilateral ori multilateral aplicabil susținând, în totalitate sau în parte, întoarcerea victimelor traficului de persoane.

III. PREVENIRE, COOPERARE ȘI ALTE MĂSURI

Art. 9 - Prevenirea traficului de persoane

1. Statele părți stabilesc politici, programe și alte măsuri de ansamblu pentru:

- a) prevenirea și combaterea traficului de persoane; și
- b) protecția victimelor traficului de persoane, în special a femeilor și copiilor, împotriva unei noi acțiuni ale cărei victime ar putea fi.

2. Statele părți depun eforturi pentru a lua măsuri, precum cercetări, campanii de informare și campanii prin mass-media, precum și inițiative sociale și economice, în scopul prevenirii și combaterii traficului de persoane.

3. Politicile, programele și alte măsuri stabilite conform prezentului articol includ, după cum este necesar, o cooperare cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente și cu alte elemente ale societății civile.

4. Statele părți iau sau întăresc măsurile, pe calea unei cooperări bilaterale sau multilaterale, pentru remedierea factorilor care fac persoanele, în special femeile și copiii, vulnerabile în fața traficului, precum sărăcia, subdezvoltarea și inegalitatea șanselor.

5. Statele părți adoptă sau întăresc măsurile legislative ori altele, precum măsuri de ordin educativ, social sau cultural, pe calea unei cooperări bilaterale ori multilaterale, pentru a descuraja cererea care favorizează orice formă de exploatare a persoanelor, în special a femeilor și a copiilor, care are ca scop traficul.

Art. 10 - Schimb de informații și formare

1. Serviciile de detectare, reprimare, imigrare sau alte servicii competente ale statelor părți cooperează între ele, după cum este necesar, făcând schimb, conform dreptului intern al acestor state, de informații care le permit să stabilească:

a) dacă persoanele care trec sau încearcă să treacă o frontieră internațională cu documente de călătorie aparținând unor alte persoane ori fără documente de călătorie sunt autori sau victime ale traficului de persoane;

b) tipurile de documente de călătorie pe care persoanele le-au folosit sau au încercat să le folosească pentru trecerea unei frontiere internaționale în scopul traficului de persoane; și

c) mijloacele și metodele folosite de grupurile infracționale organizate pentru traficul de persoane, inclusiv recrutarea și transportul victimelor, itinerariile și legăturile între persoanele și grupurile care se ocupă de acest trafic, precum și măsurile care permit descoperirea acestora.

2. Statele părți asigură sau întăresc formarea agenților serviciilor de detectare, reprimare, imigrare și a altor servicii competente pentru prevenirea traficului de persoane. Această formare ar trebui să pună accentul pe metodele folosite pentru prevenirea unui astfel de trafic, trimiterea în judecată a traficanților și respectarea drepturilor victimelor, mai ales protejarea acestora împotriva traficanților. Aceasta ar trebui să țină cont, în egală măsură, de necesitatea de a lua în considerare drepturile ființei umane și problemele specifice ale femeilor și ale copiilor și să favorizeze cooperarea cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente și cu alte elemente ale societății civile.

3. Un stat parte care primește informații se conformează oricărei cereri din partea statului parte care le-a comunicat, supunând folosirea acestora la restricții.

Art. 11 - Măsuri la frontieră

1. Fără să aducă atingere angajamentelor internaționale referitoare la libera circulație a persoanelor, statele părți întăresc, în măsura în care este posibil, controalele la frontieră necesare pentru prevenirea și descoperirea traficului de persoane.

2. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative sau altele corespunzătoare pentru prevenirea, pe cât este posibil, a folosirii mijloacelor de transport exploatare de transportatorii comerciali pentru comiterea infracțiunilor stabilite conform art. 5 al prezentului protocol.

3. Atunci când este cazul și fără a aduce atingere convențiilor internaționale aplicabile, aceste măsuri constau mai ales în prevederea obligației pentru transportatorii comerciali, inclusiv orice companie de transport sau orice proprietar sau exploatare al oricărui mijloc de transport, de a verifica dacă toți pasagerii sunt în posesia documentelor de călătorie cerute pentru intrarea în statul de primire.

4. Fiecare stat parte ia măsurile necesare, conform dreptului său intern, pentru a impune sancțiuni în cazul obligației precizate la paragraful 3 al prezentului articol.

5. Fiecare stat parte intenționează să ia măsuri care să permită, conform dreptului său intern, refuzarea intrării persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor stabilite conform prezentului articol sau anularea vizei acestora.

6. Fără să aducă atingere art. 27 al convenției, statele părți intenționează să întărească cooperarea între serviciile lor de control la frontieră, stabilind și menținând căi de comunicare directă.

Art. 12 - Securitatea și controlul documentelor

Fiecare stat parte ia măsurile necesare, în funcție de mijloacele disponibile:

a) pentru a face astfel încât documentele de călătorie sau de identitate pe care le eliberează să fie de o astfel de calitate încât să nu poată fi folosite cu ușurință în mod impropriu, să fie falsificate ori modificate, reproduse sau eliberate în mod ilicit; și

b) pentru a asigura integritatea și securitatea documentelor de călătorie sau de identitate eliberate de acesta ori în numele său și pentru a împiedica faptul de a fi create, eliberate și folosite în mod ilicit.

Art. 13 - Legitimitatea și valabilitatea documentelor

La cererea unui stat parte, un alt stat parte verifică, conform dreptului său intern și într-un termen rezonabil, legitimitatea și valabilitatea documentelor de călătorie sau de identitate eliberate ori considerate că au fost eliberate în numele său și despre care se bănuiește că sunt utilizate pentru traficul de persoane.

IV. DISPOZIȚII FINALE

Art. 14 - Clauza de protecție

1. Nici o dispoziție a prezentului protocol nu are incidență asupra drepturilor, obligațiilor și responsabilităților statelor și particularilor în virtutea dreptului internațional, inclusiv a dreptului internațional umanitar și a dreptului internațional referitor la drepturile omului, și, în special, atunci când se aplică, a Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 referitoare la statutul refugiaților, precum și a principiului de nerespingere prevăzut în acestea.

2. Măsurile precizate în prezentul protocol sunt interpretate și aplicate astfel încât persoanele să nu facă obiectul unei discriminări pe motiv că sunt victime ale unui trafic. Interpretarea și aplicarea acestor măsuri sunt conforme principiilor de nediscriminare recunoscute pe plan internațional.

Art. 15 - Rezolvarea diferendelor

1. Statele părți depun eforturi pentru a rezolva diferendele privind interpretarea sau aplicarea prezentului protocol pe calea negocierilor.

2. Orice diferend între două state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentului protocol, care nu poate fi rezolvat pe calea negocierilor într-o perioadă rezonabilă, este, la cererea unuia dintre statele părți, supus arbitrajului. Dacă în termen de 6 luni începând de la data cererii de arbitraj statele părți nu se pot înțelege asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate să supună diferendul Curții Internaționale de Justiție, adresând o cerere conform Statutului Curții.

3. Fiecare stat parte poate, în momentul semnării, al ratificării, al acceptării sau al aprobării prezentului protocol sau al aderării la acesta, să declare că nu se consideră legat prin paragraful 2 din prezentul articol. Celelalte state părți nu sunt legate prin paragraful 2 din prezentul articol de orice stat parte care a formulat o astfel de rezervă.

4. Orice stat parte care a formulat o rezervă în virtutea paragrafului 3 din prezentul articol o poate retrage în orice moment, înaintând o notificare secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

Art. 16 - Semnare, ratificare, acceptare, aprobare și aderare

1. Prezentul protocol va fi deschis spre semnare de către toate statele din 12 până la 15 decembrie 2000 la Palermo (Italia) și apoi la sediul Organizației Națiunilor Unite, la New York, până la 12 decembrie 2002.

2. Prezentul protocol este deschis în egală măsură spre semnare organizațiilor regionale de integrare economică, cu condiția ca cel puțin un stat membru al unei astfel de organizații să fi semnat prezentul protocol conform paragrafului 1 din prezentul articol.

3. Prezentul protocol este supus ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. O organizație regională de integrare economică își poate depune instrumentele de aprobare dacă cel puțin unul dintre statele membre a făcut acest lucru. În acest instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare această organizație declară extinderea competenței sale privitoare la problemele ridicate de

prezentul protocol. Aceasta informează în egală măsură depozitarul asupra oricărei modificări pertinente a extinderii competenței sale.

4. Prezentul protocol este deschis aderării oricărui stat sau oricărei organizații regionale de integrare economică la care cel puțin un stat membru este parte a prezentului protocol. Instrumentele de aderare sunt depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. În momentul aderării sale o organizație regională de integrare economică își declară extinderea competenței privitoare la problemele ridicate de prezentul protocol. În același timp aceasta îl informează pe depozitar asupra oricărei modificări pertinente a extinderii competenței sale.

Art. 17 - Intrare în vigoare

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în a nouăzecea zi de la data depunerii celui de-al patruzecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, fiind înțeles că nu va intra în vigoare înainte de intrarea în vigoare a convenției înseși. În conformitate cu prezentul paragraf, nici unul dintre instrumentele depuse de o organizație regională de integrare economică nu este considerat ca instrument care vine să se adauge instrumentelor deja depuse de către statele membre ale acestei organizații.

2. Pentru fiecare stat sau organizație regională de integrare economică care va ratifica, va accepta sau va aproba prezentul protocol sau va adera la el după depunerea celui de-al patruzecilea instrument pertinent, prezentul protocol va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi de la data depunerii instrumentului pertinent de către statul menționat sau de către organizația menționată sau la data în care intră în vigoare prin aplicarea paragrafului 1 al prezentului articol, dacă aceasta este posterioară.

Art. 18 - Amendamente

1. La expirarea unui termen de 5 ani începând de la intrarea în vigoare a prezentului protocol, un stat parte poate să propună un amendament și să depună textul acestuia la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Acesta din urmă comunică propunerea de amendament statelor părți și Conferinței părților la convenție în vederea examinării propunerii și adoptării unei decizii. Statele părți la prezentul protocol reunite în Conferința părților fac toate eforturile pentru a ajunge la un consens asupra oricărui amendament. Dacă toate eforturile făcute în acest sens au fost epuizate fără să se ajungă la un acord, va fi necesar, în ultimă instanță, pentru ca amendamentul să fie adoptat, un vot al majorității a două treimi ale statelor părți la prezentul protocol prezente la Conferința părților și exprimându-și votul lor.

2. Organizațiile regionale de integrare economică dispun, pentru a-și exercita, în virtutea prezentului articol, dreptul de vot în domeniile care țin de competența lor, de un număr de voturi egal cu numărul statelor lor membre părți la prezentul protocol. Acestea nu își exercită dreptul de vot dacă statele lor membre îl exercită pe al lor și invers.

3. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 din prezentul articol este supus ratificării, acceptării, aprobării sau aderării statelor părți.

4. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 din prezentul articol va intra în vigoare pentru un stat parte la nouăzeci de zile de la data depunerii de către statul parte amintit la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a unui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare a amendamentului precizat.

5. Un amendament intrat în vigoare are forță obligatorie față de statele părți care și-au exprimat consimțământul pentru a fi legate de către acesta. Celelalte state părți rămân legate prin dispozițiile prezentului protocol și ale oricărui amendament anterior pe care l-au ratificat, acceptat sau aprobat.

Art. 19 - Denunțare

1. Un stat parte poate să denunțe prezentul protocol prin notificare adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. O astfel de denunțare are efect la un an de la primirea notificării de către secretarul general.

2. O organizație regională de integrare economică încetează să fie parte a prezentului protocol atunci când statele membre au denunțat-o.

Art. 20 - Depozitar și limba

1. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este depozitarul prezentului protocol.

2. Originalul prezentului protocol, ale cărui texte în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă sunt egal autentice, va fi depus la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Fapt pentru care plenipotențiarilor subsemnați, autorizați în acest sens de respectivele guverne, au semnat prezentul protocol.

PROTOCOL

împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*)

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele părți la prezentul protocol, declarând că o acțiune eficientă în scopul prevenirii și combaterii traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare necesită o apropiere globală și internațională, inclusiv cooperare, schimb de informații și alte măsuri corespunzătoare, de natură socială și în special economică, la nivel național, regional și internațional,

amintind Rezoluția 54/212 a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite din 22 decembrie 1999, prin care Adunarea generală a invitat insistent statele membre și organismele Națiunilor Unite să întărească cooperarea internațională în domeniul migrărilor internaționale și al dezvoltării în scopul confruntării cu cauzele profunde ale migrărilor, în special acelea care sunt legate de sărăcie, să reducă avantajele pe care migrările internaționale le aduc celor interesați și să încurajeze, după cum au convenit, mecanismele interregionale, regionale și subregionale pentru a continua să se ocupe de problema migrărilor și a dezvoltării,

fiind convinse că migrații trebuie să fie tratați cu umanitate și că drepturile lor trebuie să fie pe deplin protejate,

ținând cont de faptul că, în ciuda eforturilor întreprinse de alte instanțe internaționale, nu există nici un instrument universal care să aibă drept obiect toate aspectele traficului ilegal de migranți și alte chestiuni legate de acesta,

preocupate de creșterea considerabilă a activităților grupurilor criminale organizate în materie de trafic ilegal de migranți și a altor activități infracționale legate de acestea, prevăzute de prezentul protocol, care aduc prejudicii grave statelor respective,

preocupate de asemenea de faptul că traficul ilegal de migranți riscă să pună în pericol viața și securitatea migraților respectivi,

amintind Rezoluția 53/111 a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite din 9 decembrie 1998 prin care Adunarea generală a decis crearea unui comitet interguvernamental special cu o componență nelimitată, însărcinat să elaboreze o convenție internațională generală împotriva criminalității transnaționale organizate și să examineze dacă se poate elabora, în special, un instrument internațional de luptă împotriva traficului și transportului ilegal de migranți, inclusiv pe calea maritimă,

convinse că faptul de a adăuga la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate un instrument internațional împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare va ajuta la prevenirea și la combaterea acestui gen de criminalitate,

au convenit cele ce urmează:

I. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1 - Relația cu Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate

1. Prezentul protocol completează Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. El este interpretat împreună cu convenția.

2. Dispozițiile convenției se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol, cu excepția oricărei dispoziții contrare protocolului.

3. Infracțiunile stabilite conform art. 6 al prezentului protocol sunt considerate infracțiuni stabilite conform convenției.

Art. 2 - Obiectul

Prezentul protocol are drept obiect prevenirea și combaterea traficului ilegal de migranți, precum și promovarea cooperării dintre statele părți în acest scop, protejând în același timp drepturile migraților care fac obiectul acestui trafic.

Art. 3 - Terminologia

În înțelesul prezentului protocol:

a) expresia **trafic ilegal de migranți** desemnează faptul de a asigura, în scopul obținerii, direct sau indirect, un folos financiar ori un alt folos material, intrarea ilegală într-un stat parte a unei persoane care nu este nici cetățean, nici rezident permanent al aceluși stat;

b) expresia **intrare ilegală** desemnează trecerea frontierelor atunci când condițiile necesare intrării legale în statul primitor nu sunt satisfăcute;

c) expresia **document de călătorie sau de identitate fraudulos** desemnează orice document de călătorie ori de identitate:

(i) care a fost contrafăcut sau modificat în mod substanțial de către oricine altcineva în afară de o persoană ori o autoritate abilitată prin lege să pregătească sau să elibereze documentul de călătorie ori de identitate în numele statului; sau

(ii) care a fost eliberat sau obținut în mod ilegal printr-o declarație falsă, prin corupție ori constrângere sau prin orice alt mijloc ilegal; sau

(iii) care este utilizat de către o altă persoană decât titularul legitim;

d) termenul **navă** desemnează orice tip de mașină acvatică, inclusiv mașină fără pescaj și un hidroavion, utilizat sau ce poate fi utilizat ca mijloc de transport pe apă, cu excepția unei nave de război, a unei nave de război auxiliare ori a altei nave ce aparține unui guvern sau se află în exploatarea sa, atât timp cât este utilizat exclusiv pentru un serviciu public necomercial.

Art. 4 - Domeniul de aplicare

Prezentul protocol se aplică, cu excepția dispozițiilor contrare, prevenirii anchetelor și urmărilor privind infracțiunile prevăzute de art. 6, atunci când aceste infracțiuni sunt de natură transnațională și în săvârșirea lor este implicat un grup infracțional organizat, precum și protecției drepturilor persoanelor care au făcut obiectul acestor infracțiuni.

Art. 5 - Responsabilitatea penală a migranților

Migranții nu devin pasibili de urmăriri penale în temeiul prezentului protocol pentru faptul că au făcut obiectul faptelor prevăzute la art. 6.

Art. 6 - Incriminarea

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative sau alte măsuri necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune, atunci când faptele au fost comise intenționat și pentru a obține, direct ori indirect, un folos financiar sau un alt folos material:

a) traficului ilegal de migranți;

b) atunci când faptele au fost comise în scopul de a permite traficul ilegal de migranți:

(i) confecționării unui document de călătorie sau de identitate fraudulos;

(ii) faptei de a furniza sau de a poseda un asemenea document;

c) faptei de a permite unei persoane, care nu este nici cetățean, nici rezident permanent, să rămână în statul respectiv fără a respecta condițiile necesare șederii legale în acel stat, prin mijloacele menționate la lit. b) a prezentului paragraf sau prin orice alte mijloace ilegale.

2. Fiecare stat parte adoptă de asemenea măsuri legislative și alte măsuri necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune:

a) sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic, faptei de a încerca să comită o infracțiune stabilită conform paragrafului 1 al prezentului articol;

b) faptei de a fi complice la o infracțiune stabilită conform lit. a), lit. b) (i) sau lit. c) a paragrafului 1 al prezentului articol și, sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic, faptei de a fi complice la o infracțiune stabilită conform lit. b) (ii) a paragrafului 1 al prezentului articol;

c) faptei de a organiza comiterea unei infracțiuni stabilite conform paragrafului 1 al prezentului articol sau de a da instrucțiuni altor persoane pentru ca acestea să o comită.

3. Fiecare stat parte adoptă măsuri legislative și alte măsuri necesare pentru a conferi caracterul de circumstanță agravantă infracțiunilor stabilite conform lit. a), lit. b) (i) și lit. c) ale paragrafului 1 al prezentului articol și, sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic, infracțiunilor stabilite conform lit. b) și c) ale paragrafului 2 al prezentului articol:

a) faptei de a pune în pericol sau de a risca punerea în pericol a vieții ori securității migranților respectivi; sau

b) tratamentului inuman sau degradant aplicat acestor migranți, inclusiv pentru exploatare.

4. Nici o dispoziție a prezentului protocol nu împiedică un stat parte să ia măsuri împotriva unei persoane ale cărei fapte constituie, în dreptul său intern, o infracțiune.

II. TRAFICUL ILEGAL DE MIGRANȚI PE MARE

Art. 7 - Colaborarea

Statele părți colaborează în orice fel posibil în vederea prevenirii și opririi traficului ilegal de migranți pe mare, conform dreptului internațional al mării.

Art. 8 - Măsuri împotriva traficului ilegal de migranți pe mare

1. Un stat parte care are motive serioase să bănuiască faptul că o navă sub pavilionul său ce se prevealează de înmatricularea în registrul său, fără naționalitate sau având în realitate naționalitatea statului parte în cauză, deși este sub pavilion străin ori refuză să își arboreze pavilionul, se ocupă cu traficul ilegal de migranți pe mare, poate cere altor state părți să îl ajute să pună capăt utilizării acestei nave în scopul menționat. Statele părți solicitate furnizează această asistență în măsura posibilului, ținând cont de mijloacele de care dispun.

2. Un stat parte care are motive serioase să bănuiască faptul că o navă care își exercită libertatea de navigație conform dreptului internațional și sub pavilion sau purtând însemnele înmatriculării unui alt stat parte se ocupă cu traficul ilegal de migranți pe mare poate să notifice statului al cărui pavilion îl poartă nava, să ceară confirmarea înmatriculării și, dacă aceasta este confirmată, să ceară autorizarea acestui stat de a lua măsurile necesare în privința acestei nave. Statul al cărui pavilion îl poartă nava poate, în special, să autorizeze statul solicitant să:

a) inspecteze nava;

b) viziteze nava; și

c) dacă găsește dovezi că nava practică traficul ilegal de migranți pe mare, să ia măsurile necesare în privința navei, a persoanelor și a încărcăturii de la bord, precum și a statului sub al cărui pavilion s-a autorizat acțiunea.

3. Un stat parte care a luat una dintre măsurile prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol informează fără întârziere statul sub al cărui pavilion circulă nava asupra rezultatelor acestei măsuri.

4. Un stat parte răspunde fără întârziere unei cereri ce îi este adresată de către un alt stat parte în vederea stabilirii dacă o navă care se prevealează de înmatriculare în registrul său sau care își arborează pavilionul este abilitată, precum și unei cereri de autorizare prezentate conform paragrafului 2 al prezentului articol.

5. Un stat sub al cărui pavilion circulă nava poate, într-o măsură compatibilă cu art. 7 al prezentului protocol, să își subordoneze autorizația unor condiții decise de comun acord între el și statul solicitant, în special în ceea ce privește responsabilitatea și luarea de măsuri efective. Un stat parte nu ia nici o măsură suplimentară fără autorizarea expresă a statului al cărui pavilion îl poartă nava, cu excepția acelor care sunt necesare pentru îndepărtarea unui pericol iminent asupra vieții persoanelor sau a acelor care rezultă din acorduri bilaterale ori multilaterale pertinente.

6. Fiecare stat parte desemnează una sau, dacă este necesar, mai multe autorități abilitate să primească cererile de asistență, de confirmare a înmatriculării în registrul acestuia ori a dreptului de a arbora pavilionul său, precum și cererile de autorizare de a lua măsurile potrivite și de a răspunde acestor cereri. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite comunică celorlalte state părți autoritatea desemnată de fiecare dintre ele în luna următoare acestei desemnări.

7. Un stat parte care are motive serioase să bănuiască faptul că o navă se ocupă cu traficul ilegal de migranți pe mare și că această navă este fără naționalitate sau poate fi asimilată unei nave fără naționalitate poate să o inspecteze și să o viziteze. Dacă bănuielile sunt confirmate prin dovezi, acest stat parte ia măsurile potrivite conform dreptului intern și dreptului internațional adecvat.

Art. 9 - Clauze de protecție

1. Când ia măsuri împotriva unei nave conform art. 8 al prezentului protocol, un stat parte:

a) veghează la securitatea și la tratamentul uman al persoanelor aflate la bord;

b) ține cont în modul convenit de necesitatea de a nu compromite securitatea navei sau a încărcăturii sale;

c) ține cont în modul convenit de necesitatea de a nu prejudicia interesele comerciale sau drepturile statului al cărui pavilion îl poartă nava ori ale oricărui alt stat interesat;

d) veghează, în funcție de mijloacele sale, ca orice măsură luată în privința navei să fie rațională din punct de vedere ecologic.

2. Atunci când motivele măsurilor luate prin aplicarea art. 8 al prezentului protocol se dovedesc nefondate, nava este despăgubită pentru orice pierdere sau eventuală pagubă, cu condiția să nu fi comis vreoa acțiune care să justifice măsurile luate.

3. Atunci când o măsură este luată, adoptată sau aplicată conform prezentului capitol, se ține cont așa cum se cuvine de necesitatea de a nu afecta și nici de a nu împiedica:

a) drepturile și obligațiile statelor de coastă și exercitarea competenței lor conform dreptului internațional al mării; sau

b) puterea statului al cărui pavilion îl poartă nava de a-și exercita competența și controlul în chestiunile de ordin administrativ, tehnic și social privind nava.

4. Orice măsură luată pe mare prin aplicarea prezentului capitol este executată doar de navele de război sau de aeronavele militare ori de alte nave sau aeronave abilitate în acest scop, purtând vizibil o marcă exterioară și identificabilă că se află în serviciul statului.

III. PREVENIREA, COOPERAREA ȘI ALTE MĂSURI

Art. 10 - Informarea

1. Fără a încălca art. 27 și 28 din convenție, statele părți, în special acelea care au frontiere comune sau sunt situate pe itinerarii folosite pentru traficul ilegal de emigranți, pentru a atinge obiectivele prezentului protocol, conform sistemelor lor juridice și administrative respective, fac schimb de informații pertinente privind în special:

a) punctele de îmbarcare și de destinație, precum și itinerarele, transportatorii și mijloacele de transport despre care se știe sau se bănuiește că sunt utilizate de o grupare infracțională organizată pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol;

b) identificarea și metodele de organizare a grupurilor infracționale organizate despre care se știe sau se bănuiește că ar comite faptele prevăzute de art. 6 al prezentului protocol;

c) autenticitatea și caracteristicile documentelor de călătorie eliberate de către un stat parte, precum și furtul de documente de călătorie sau de identitate noi ori utilizarea necorespunzătoare a acestora;

d) mijloacele și metodele de ascundere și de transport al persoanelor, modificarea, reproducerea ori cumpărarea ilegală sau orice alt fel de uz necorespunzător al documentelor de călătorie ori de identitate utilizate pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol și mijloacele de detectare a acestora;

e) datele experienței de ordin legislativ, precum și practicile și măsurile ce vizează prevenirea și combaterea faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol; și

f) problemele științifice și tehnice utile pentru descoperire și reprimare, în scopul întăririi reciproce a capacității lor de prevenire și combatere a faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol, de începere a anchetelor asupra acestor fapte și de urmărire a autorilor.

2. Un stat parte care primește informații se conformează oricărei cereri a statului parte care le-a comunicat, supunând folosirea lor unor restricții.

Art. 11 - Măsuri la frontiere

1. Fără a încălca angajamentele internaționale referitoare la libera circulație a persoanelor, statele părți întăresc, în măsura posibilului, controalele la frontiere, necesare pentru prevenirea și descoperirea traficului ilegal de migranți.

2. Fiecare stat parte adoptă măsuri legislative sau alte măsuri necesare pentru prevenirea, pe cât posibil, a folosirii mijloacelor de transport utilizate de către transportatorii comerciali pentru comiterea infracțiunii stabilite conform lit. a) a paragrafului 1 al art. 6 din prezentul protocol.

3. Atunci când este necesar, fără a aduce atingere convențiilor internaționale aplicabile, aceste măsuri constau în special în prevederea obligației pentru transportatorii comerciali, inclusiv orice companie de transport sau orice proprietar ori utilizator al oricărui mijloc de transport, de a verifica dacă toți pasagerii posedă documentele de călătorie cerute pentru intrarea în statul primitor.

4. Fiecare stat parte ia măsurile necesare, conform dreptului său intern, pentru a însoți de sancțiuni obligația prevăzută de paragraful 3 al prezentului articol.

5. Fiecare stat parte examinează luarea de măsuri care să permită, conform dreptului său intern, refuzarea intrării persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor stabilite conform prezentului protocol sau anularea vizei.

6. Fără a încălca art. 27 al convenției, statele părți examinează întărirea cooperării dintre serviciile lor de control la frontiere, în special prin stabilirea și menținerea căilor de comunicare directă.

Art. 12 - Securitatea și controlul documentelor

Fiecare stat parte ia măsurile necesare, conform mijloacelor disponibile:

a) pentru a face în așa fel încât documentele de călătorie sau de identitate pe care le eliberează să aibă o astfel de calitate încât să nu poată fi ușor folosite într-un mod impropriu, falsificate ori modificate, reproduse sau eliberate ilegal; și

b) pentru a asigura integritatea și securitatea documentelor de călătorie sau de identitate eliberate de el ori în numele lui și pentru a împiedica întocmirea, eliberarea și utilizarea lor ilegală.

Art. 13 - Legitimitatea și valabilitatea documentelor

La cererea unui alt stat parte, un stat parte verifică, conform dreptului său intern și într-un termen rezonabil, legitimitatea și valabilitatea documentelor de călătorie sau de identitate eliberate ori probabil bănuite că au fost eliberate în numele său și despre care se bănuiește că sunt utilizate pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol.

Art. 14 - Pregătirea și cooperarea tehnică

1. Statele părți asigură sau intensifică pregătirea specializată a agenților serviciilor de migrare și a altor agenți competenți pentru prevenirea faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol și pentru tratamentul uman acordat migranților care fac obiectul acestor fapte, precum și pentru respectarea drepturilor ce le sunt recunoscute la nevoie în prezentul protocol.

2. Statele părți colaborează între ele și cu organizațiile internaționale, organizațiile neguvernamentale și cu celelalte organizații competente, precum și cu alte instituții ale societății civile, pentru asigurarea unei pregătiri adecvate a personalului pe teritoriul lor, în vederea prevenirii, combaterii și eradicării faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol și a protecției drepturilor migranților ce fac obiectul acestor fapte. Această pregătire vizează în special:

a) îmbunătățirea securității și calității documentelor de călătorie;

b) recunoașterea și descoperirea documentelor de călătorie sau de identitate frauduloase;

c) activitățile de informare cu caracter penal, în special în ceea ce privește identificarea grupurilor infracționale organizate despre care se știe sau se bănuiește că ar comite faptele prevăzute la art. 6 al prezentului protocol, metodele folosite pentru transportarea migranților ce fac obiectul unui trafic ilegal, folosirea necorespunzătoare a documentelor de călătorie ori de identitate pentru săvârșirea faptelor prevăzute de art. 6 și mijloacele de disimulare utilizate în traficul ilegal de migranți;

d) îmbunătățirea procedurilor de descoperire, la punctele de intrare și de ieșire tradiționale și netradiționale, a migranților ce fac obiectul unui trafic ilegal; și

e) tratamentul uman aplicat migranților și protecția drepturilor care le sunt recunoscute în prezentul protocol.

3. Statele părți având experiență corespunzătoare au în vedere să acorde asistență tehnică statelor care sunt frecvent folosite ca țări de origine sau de tranzit pentru persoanele care au făcut obiectul faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol. Statele părți fac tot posibilul pentru a furniza resursele necesare, cum ar fi vehicule, sisteme informatice și lecturi de documente, în scopul combaterii faptelor prevăzute de art. 6.

Art. 15 - Alte măsuri de prevenire

1. Fiecare stat parte ia măsuri ce vizează aplicarea sau întărirea programelor de informare pentru sensibilizarea publicului că faptele prevăzute de art. 6 al prezentului protocol constituie o activitate infracțională săvârșită frecvent de către grupurile infracționale organizate în scopul obținerii de profit și că respectivii migranți sunt supuși unor riscuri grave.

2. Conform art. 31 al convenției, statele părți colaborează în domeniul informației pentru a-i împiedica pe posibii migranți să devină victimele grupurilor infracționale organizate.

3. Fiecare stat parte promovează sau intensifică, după caz, programe de dezvoltare și de cooperare la nivel național, regional și internațional, ținând cont de realitățile socio-economice ale migrărilor și acordând o atenție deosebită zonelor defavorizate din punct de vedere economic și social, în scopul confruntării cu cauzele socio-economice profunde ale traficului ilegal de migranți, cum ar fi sărăcia și subdezvoltarea.

Art. 16 - Măsuri de protecție și de asistență

1. Atunci când aplică prezentul protocol, fiecare stat parte ia, conform obligațiilor ce-i revin în temeiul dreptului internațional, toate măsurile necesare, inclusiv, dacă este nevoie, măsurile legislative, pentru a apăra și a proteja drepturile persoanelor care au făcut obiectul faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol, drepturi ce le sunt acordate în temeiul dreptului internațional aplicabil, în special dreptul la viață și dreptul de a nu fi supus la tortură sau la alte pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante.

2. Fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a acorda migranților o protecție adecvată împotriva violenței ce le-ar putea fi aplicată, atât de către persoane, cât și de către grupări, pentru faptul că au făcut obiectul faptelor prevăzute la art. 6 al prezentului protocol.

3. Fiecare stat parte acordă o asistență potrivită migranților a căror viață sau securitate este pusă în pericol pentru că au făcut obiectul faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol.

4. Atunci când aplică dispozițiile prezentului articol, statele părți țin cont de nevoile deosebite ale femeilor și copiilor.

5. În cazul deținerii unei persoane care a făcut obiectul faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol, fiecare stat parte își respectă obligațiile asumate în temeiul Convenției de la Viena asupra relațiilor consulare, în cazurile aplicabile, inclusiv obligația de a informa fără întârziere persoana respectivă despre dispozițiile referitoare la notificarea și comunicarea cu funcționarii consulari.

Art. 17 - Acorduri și convenții

Statele părți examinează posibilitatea încheierii de acorduri bilaterale sau regionale, de convenții operaționale ori de înțelegeri ce vizează:

a) stabilirea celor mai potrivite și eficiente măsuri pentru prevenirea și combaterea faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol; sau

b) dezvoltarea dispozițiilor prezentului protocol.

Art. 18 - Întoarcerea migranților ce fac obiectul traficului ilegal

1. Fiecare stat parte consimte să faciliteze și să accepte, fără întârziere nejustificată sau nerezonabilă, întoarcerea unei persoane care a făcut obiectul unei fapte prevăzute de art. 6 al prezentului protocol și care este cetățean ori are dreptul de a avea reședința permanentă pe teritoriul său sau în momentul revenirii.

2. Fiecare stat parte studiază posibilitatea de a facilita și de a accepta, conform dreptului său intern, revenirea unei persoane care a făcut obiectul unei fapte prevăzute de art. 6 al prezentului protocol și care avea dreptul de a avea reședința permanentă pe teritoriul său în momentul intrării acelei persoane pe teritoriul statului primitor.

3. La cererea statului parte de primire, un stat parte solicitat verifică, fără întârziere nejustificată sau nerezonabilă, dacă persoana care a făcut obiectul unei fapte prevăzute la art. 6 al prezentului protocol este cetățeanul său ori are dreptul de a avea reședința permanentă pe teritoriul său.

4. În scopul facilitării întoarcerii unei persoane care a făcut obiectul unei fapte prevăzute de art. 6 al prezentului protocol și care nu posedă documentele cerute, statul parte al cărei cetățean este această persoană ori în care are dreptul de ședere permanentă acceptă să elibereze, la cererea statului parte primitor, documentele de călătorie sau orice alt fel de autorizație necesară pentru a permite persoanei să se predea și să fie reprimată pe teritoriul său.

5. Fiecare stat parte interesat de întoarcerea unei persoane care a făcut obiectul unei fapte prevăzute de art. 6 al prezentului protocol ia toate măsurile necesare pentru a organiza această revenire în mod organizat, ținând cont de securitatea și demnitatea persoanei.

6. Statele părți pot coopera cu organizațiile internaționale competente pentru aplicarea prezentului articol.

7. Prezentul articol nu prejudiciază drepturile acordate de orice lege a statului parte primitor persoanelor care au făcut obiectul unei fapte prevăzute de art. 6 al prezentului protocol.

8. Prezentul articol nu are urmări asupra obligațiilor asumate în temeiul oricărui alt tratat bilateral ori multilateral aplicabil sau al oricărui alt acord ori convenție operațională aplicabilă determinând, în întregime sau parțial, întoarcerea persoanelor care au făcut obiectul unei fapte prevăzute de art. 6 al prezentului protocol.

IV. DISPOZIȚII FINALE

Art. 19 - Clauze de protecție

1. Nici o dispoziție a prezentului protocol nu are urmări asupra altor drepturi, obligații și răspunderi ale statelor și persoanelor private în temeiul dreptului internațional, inclusiv dreptul internațional umanitar și dreptul internațional referitor la drepturile omului, și, în special, atunci când se aplică, referitor la Convenția din 1951 și Protocolul din 1967 privind statutul refugiaților, precum și principiul nerespingerii care este prevăzut de acesta.

2. Măsurile prevăzute de prezentul protocol sunt interpretate și aplicate astfel încât persoanele să nu facă obiectul unei discriminări pe motiv că fac obiectul faptelor prevăzute de art. 6 al prezentului protocol.

Interpretarea și aplicarea acestor măsuri sunt conforme principiilor nediscriminatorii recunoscute internațional.

Art. 20 - Rezolvarea diferendelor

1. Statele părți fac eforturi pentru rezolvarea diferendelor privind interpretarea sau aplicarea prezentului protocol pe calea negocierii.

2. Orice neînțelegere între două sau mai multe state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentului protocol, care nu poate fi rezolvată pe calea negocierii într-un termen rezonabil, la cererea unuia dintre aceste state părți este supusă arbitrajului. Dacă în termen de 6 luni începând de la data cererii arbitrajului, statele părți nu cad de acord în privința organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul atenției Curții Internaționale de Justiție, adresând o cerere conform Statutului Curții.

3. Fiecare stat parte poate, în momentul semnării, ratificării, acceptării sau aprobării prezentului protocol ori aderării la acesta, să declare că nu se consideră legat prin paragraful 2 al prezentului articol. Celelalte state părți nu sunt legate prin paragraful 2 al prezentului articol de orice stat parte care a emis o asemenea rezervă.

4. Orice stat parte care a emis o rezervă în temeiul paragrafului 3 al prezentului articol poate să o retragă în orice moment, adresând o notificare secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

Art. 21 - Semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea și aderarea

1. Prezentul protocol va fi deschis semnării tuturor statelor în perioada 12 - 15 decembrie 2000 la Palermo (Italia) și apoi la sediul Organizației Națiunilor Unite, la New York, până la data de 12 decembrie 2002.

2. Prezentul protocol este de asemenea deschis semnării de către organizațiile regionale de integrare economică, cu condiția ca cel puțin un stat membru al unei asemenea organizații să fi semnat prezentul protocol conform paragrafului 1 al prezentului articol.

3. Prezentul protocol este supus ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare ori de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. O organizație regională de integrare economică își poate depune instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare dacă cel puțin unul dintre statele ei membre a făcut-o. În acest instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare, această organizație declară extinderea competenței sale asupra chestiunilor guvernate de prezentul protocol. De asemenea, ea îl informează pe depozitar despre orice modificare pertinentă asupra extinderii competenței sale.

4. Prezentul protocol este deschis aderării oricărui stat sau oricărei organizații regionale de integrare economică, din care cel puțin un stat membru este parte la prezentul protocol. Instrumentele de aderare sunt depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. În momentul aderării sale, o organizație regională de integrare economică declară extinderea competenței sale asupra chestiunilor guvernate de prezentul protocol. Ea îl informează de asemenea pe depozitar despre orice modificare pertinentă asupra extinderii competenței sale.

Art. 22 - Intrarea în vigoare

1. Prezentul protocol va intra în vigoare după nouăzeci de zile de la data depunerii celui de-al patruzecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, înțelegându-se prin aceasta că nu va intra în vigoare înainte de intrarea în vigoare a convenției. Pentru aplicarea prezentului paragraf nici unul dintre instrumentele depuse de o organizație regională de integrare economică nu este considerat instrument ce se adaugă instrumentelor depuse deja de statele membre ale acestei organizații.

2. Pentru fiecare stat sau organizație regională de integrare economică ce va ratifica, va accepta ori va aproba prezentul protocol sau care va adera la acesta după depunerea celui de-al patruzecilea instrument pertinent, prezentul protocol va intra în vigoare la treizeci de zile de la data depunerii instrumentului pertinent de către acest stat ori de această organizație sau la data la care intră în vigoare prin aplicarea paragrafului 1 al prezentului articol, dacă este ulterioară.

Art. 23 - Amendamente

1. La expirarea unui termen de 5 ani începând de la intrarea în vigoare a prezentului protocol, un stat parte la protocol poate propune un amendament și poate depune textul la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Acesta va comunica apoi propunerea de amendament statelor părți și Conferinței părților la convenție, în vederea examinării propunerii și adoptării deciziei. Statele părți la prezentul protocol reunite la Conferința părților nu precupețesc nici un efort pentru a ajunge la un consens asupra oricărui amendament. Dacă toate eforturile în acest sens au fost epuizate fără să se fi ajuns la vreun acord, va fi

necesar, ca o ultimă posibilitate pentru ca amendamentul să fie adoptat, votul majorității a două treimi din statele părți la prezentul protocol, prezente la Conferința părților și care și-au exprimat votul.

2. În temeiul prezentului articol, pentru a-și putea exercita dreptul de vot în domenii ce țin de competența lor, organizațiile regionale de integrare economică dispun de un număr de voturi egal cu numărul statelor lor membre părți la prezentul protocol. Ele nu își exercită dreptul de vot dacă statele membre și-l exercită pe al lor și invers.

3. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 al prezentului articol este supus ratificării, acceptării sau aprobării statelor părți.

4. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare pentru un stat parte după nouăzeci de zile de la data depunerii de către acest stat parte la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a unui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare a acestui amendament.

5. Un amendament intrat în vigoare devine obligatoriu față de statele părți care și-au dat consimțământul de a fi legate prin el. Celelalte state părți rămân legate prin dispozițiile prezentului protocol și prin toate amendamentele anterioare pe care le-au ratificat, acceptat sau aprobat.

Art. 24 - Denunțarea

1. Un stat parte poate denunța prezentul protocol prin notificare adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. O asemenea denunțare devine efectivă la un an de la data primirii notificării de către secretarul general.

2. O organizație regională de integrare economică încetează să fie parte la prezentul protocol atunci când toate statele sale membre l-au denunțat.

Art. 25 - Depozitar și limbi

1. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este depozitarul prezentului protocol.

2. Originalul prezentului protocol, ale cărui texte în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă sunt egal autentice, va fi depus la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

De aceea, plenipotențiarilor semnatari, autorizați în acest scop de guvernele respective, au semnat prezentul protocol.
